

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 2/3 (110/111).

19. jaanuaril 1924 a.

IV. aastakaik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 poole aastas 400.—
 weerand aastas 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.
 Awatud kell 1/9—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 3000.— | 1/4 lehek. Mk. 800.—
 1/2 1500.— | 1/8 400.—
 1/3 1000.— | 1/16 200.—
 1/32 lehek. Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adressi muutmine 10 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543

Sisu: 1) Eugen Maddison, Kiriku ja riigi lahutamise põhimõte ja modern seadusandlused. 2) J. Anderson, Wördlewad jooned uue Eesti tolliseadustiku ja end. Wene tolliseaduse wahel. 3) A. Liit, Kuriteod ja nende jälgimine. 4) Dr. H. Schneickert, Isikute ja käekirjade äratundmisest. 5) K. Mikfeldt, Õigusteadusest. 6) Ametlik osa. 7) Kirjanduse alt. 8) Meie lugejatele. 9) Mitmesugust. 10) Küsimused ja kostmised. 11) Kuulutused.

Kiriku ja riigi lahutamise põhimõte ja modern seadusandlused.

Eugen Maddison.

Üheks tähtsamaks küsimuseks, mis lahendamist nõudis, oli senini riigi ja kiriku wahekorra kindlaksmääramine. Kuigi põhiseadusega sai wälja kuulutatud üldine kiriku ja riigi lahutamise põhimõte, nõudis selle elluwiiimine sellekohast eriseadust. Nüüd on siseministeriumi poolt wastaw seaduseelnõu — usutunnistusliste ühingute ja liitude seaduseelnõu nimetuse all wälja töötatud ning Wabariigi Walitsusele esitatud Riigikogule ettepanemiseks.

Enne kui asuda ettepanedawa seaduseelnõu juure, ei ole kasuta tutwuneda, kuigi üldistes joontes, wäljamaa seadusandlustega käesolewas küsimuses. Kuna wõimatu ette tuua kõikide maade seadusandlusi nende iseäraldustega, peab siin piirduma ainult mõne tüüpilisema korraldusega, nagu seda leida wõime Põhja-Ameerika

riika Ühisriikides, Prantsusmaal ja Saksamaal.

Põhja-Ameerika Ühisriikide praegune seadusandlus usuliste ühingute kohta on wälja kujunenud liidu 1787 a. konstitutsiooni lühidast sellekohasest määrusest — nimelt art. I ning täiendusest selle juure, kus määratakse, et „kongress ei wõi ühtegi seadust anda, mis usuliste sisseseadete kohta käiks wõi usu waba teostamist takistaks“.

Wäljendades üldist määrust kiriku ja riigi lahutamise kohta, jättis liidu konstitutsioon selle asia edaspidise korraldamise üksikute osariikide hoolde. Osariikide seadusandluste järele wõib riigi ja kiriku wahekorda üldiselt järgmiselt ära määrata: 1) ükski riik ei wõi niisugust seadust anda, mille järele mõni religioon riigi-

usuks oleks tunnustatud; 2) riik ei wõi sundida kodanikke maksusid usuliste asutuste heaks; 3) riik ei wõi kodanikkude suhtes mingisuguseid surweabinõusid tarwitusele wõtta, et kodanikke sundida osa wõtta usulistest asutustest, usulistest jumalateenistustest ne.; 4) ükski riik ei wõi seadustega usuliste arwamiste ja jumalateenistuse wabadust kitsendada.

Nagu liidu konstitutsiooni tsiteeritud määrusest ja teistest üksikute osariikide ettetoodud määrustest näha, ei ole usulised waimulikud wõi kiriklised koondused mitte awalikõiguslised korporatsioonid. Nad alluwad nagu kõik teisedki eraseltsid üldisele õigusele ning on täiesti rippuwad riigiwõimust.

Walitsewa üldõiguslise doktriini järele on juriidiliste isikuõiguste (korporatsiooni õiguste) teostamine ärarippuw positiivsest seaduslikust tunnustamisest. Ilma selleta wõib seltsile anda wara kasutamist, kusjuures omandus eriliste wolinikkude (Trehänder) kätte antakse.

Niisugune seadusline tunnustus sünnib eriseaduste kaudu ehk normatiiw määruste alusel. Tuleb siiski tähendada, et mõnedes osariikides (Virginias ja Lääne-Virginias) on keelatud põhiseadustega kirikutele korporatsiooni õigusi anda.

Loomulik, et riigi ja kiriku sarnase wahekorra juures kriku sisemise elu korraldamine tema enese hoolde kuulub. Kuid siiski leiduwad üksikute osariikide seadusandlustes määrused, mille järele koguduse asutajad wõi walimisõiguslised wõi eestseisjad kas kõik wõi osalt Ameerika kodanikud wõi osariigi elanikud peawad olema. Leiduwad weel ka teised seaduslikud määrused, kuid nende suhtes peab tähendada, et nad seotud on usulistele ühingutele juriidilise isiku õiguste andmisega.

Põhja-Ameerika Ühisriikide seadusandluse kirjeldatud määrused leidsid wastukaja ka Prantsuse 9. detsembri 1905 a. seaduses kiriku riigist lahutamise kohta.

Nii kinnitab ta südametunnistuse wabadust ja kindlustab usuliste kommete waba täitmist (art. 1). Riik ei pühista oma tunnustustega ega toeta ühtegi usutunnistust, mille järeltusel ei leidu üldiselt ei riigi ega departamentide eelarwetes summasid, mis oleks määratud usuliste kommete täitmiseks. Eelarwetesse wõib wõtta ainult summasid, mis on määratud heategewaks otstarbeks ehk usuliste kommete waba täitmise kindlustamiseks awalikkudes asu-

tustes, nagu lütseumid, kolleegiumid, koolid, haigemajad, warjupaigad ja wangimajad (art. 2).

Ära kaotades awalikka kiriklisi, usuliste kommete täitmiseks määratud asutusi annab ettetoodud seadus wõimaluse samade sihtide teostamiseks asutada assotsiatsioonid wõi ühinguid (art. 18) ning niisuguste ühingute liite, kelledele peab üle antama kaotatud awalikkude kirikliste asutuste warandused (art. 4 ja teised).

Assotsiatsioonid, mis tekkinud usuliste kommete toetamiseks ja awalikuks täitmiseks, peab asutatama wastawalt 1901 a. 1. juuli seadusele, teiste sõnadega näeb 1905 a. 9. dets. seadus ette wõimalust erandina teistest ühingutest, kelle sihiks kasuüüd ei ole, asutada usulisi ühinguid ainult assotsiatsioonide näol, kellel juriidilise isiku õigused.

Nende assotsiatsioonide ainumaks sihiks peab olema usuliste kommete täitmine ning nad peawad koos seisma wähemalt: kogukondis, kus wähem kui 1000 elanikku, seitsmest isikust; kogukondis, kus 1000—2000 elanikku, wiiestteistkümnest isikust; kogukondis, kus elanikkude arw üle 20.000 tõuseb, kahestkümnest wiiest isikust, kes peawad olema täisealised ja kes wiibiwad wõi kelle alaline elukoht kiriklises ringkonnas.

Juriidiliste õiguste omandamine sünnib 1901 a. art. 5 korra, s. o. teadaande andmise teel asutajate poolt selle ringkonna prefektuurile wõi alam-prefektuurile, kus assotsiatsiooni walitsus saab asuma. Teadaande juures peab esitama põhikiri 2 eksemplaaris.

Iga assotsiatsioon, kellel juriidilised õigused, wõib ilma erilise loata algatada kohtulisi nõudmisi ja nende järele kosta, tasulisel teel omandada, wallata ja walitseda, peale riigi, departamentide ja kommunide toetuse: 1) oma liigete liikmemaksusid ehk summasid, mis nende liikmemaksude asemel ühel ajal sisse makstud, kusjuures need summad ei wõi üle 500 frangi tõusta; 2) ruumisid, mis assotsiatsiooni administratsiooni jaoks ja liikmete kogumise tarwis määratud; 3) kinniswarasid, mis täiesti tarwilikud (strictement necessaires) nende ülesannete teostamiseks, mis assotsiatsioon omale seadnud (1901 a. seadus art. 6). Kuid peale nende assotsiatsioonide, kellel juriidilised õigused, tunneb 1901 a. seadus ka weel teisi, kes peale waranduse tasulise omandamise wõiwad seda omandada ka kinki-

mise teel ning kes kõiki kodanlisi läbikäimise akte wõiwad sõlmida, mis nende põhikirjadega keelatud ei ole. Need on n. n. awalik-kasulikud (d'utilité publique) assotsiatsioonid, mis niisugusteks tunnustatud administratiiv reglamentide wormis antud dekreetide põhjal (1901 a. 1. juuli sead. II j. art. 10).

Kuid rääkides usuliste assotsiatsioonide awamisest 1901 a. seaduse I j. art. 5 ja järgmiste korras ei näe 1905 a. seadus nähtawasti ette wõimalust tunnustada usulisi assotsiatsioone awalik-kasulikkudeks. Kuid keeldudes niisugust tunnustust andmast näeb 1905 a. seadus teiselt poolt ette nende õigust peale 1901 a. seaduse art. 6 ettenähtud liikmemaksude warandusi asetada, mis tekiwad heatahtlikkudest annetustest ja korjandustest usutunnistuse tarbete jaoks; õigust usuliste toimetuste eest maksu wõtta, — pinke ja istekohti wälja üürida.

Kuid nad ei wõi mingil näol wastu wõtta rahalist toetust ei riigi ega departamentide ja kommuunide poolt (1905 a. sead. art. 19). Nad wõiwad luua tagawara fondisid usutunnistuse wäljaminekute ja toetuse kindlustamiseks, wõiwad asutada erilisi tagawara fondisid assotsiatsiooni wõi liidu kasutada olewa kinnis- ja waljaswara ostmiseks, ehitamiseks, ilustamiseks ja parandamiseks (ibid. art. 22).

Rahalist kontrolli teostab assotsiatsioonide ja liitude üle administratsioon, kellele kuulub registreerimine ja finantsinspeksioon (ibid. art. 21).

Wõrreldes Prantsuse seadust Põhja-Ameerika seadusandlusega, tuleb tähendada, et ettenähes juriidiliste õigustega usuliste ühingute kergemat awamiswiisi, seab ta nende edaspidise elu waljuma reglamentatsiooni alla, mis sellega wõib seletada, et temas wõib näha Prantsusmaa ja paawsti wahelise wõitluse wiimast akkordi, kuigi seaduses on niisuguse reglamentatsiooni motiwiina ettetoodud „awaliku korra huwid“ (1905 a. sead. art. 1).

Mis puurtub Saksa seadusandlusesse, siis on liidu 1919 a. 11. augusti konstitutsioonis südametunnistuse ja usuliste ühingute küsimusele mitmed määrused pühendatud. Nii art. 135 järele: „Kõikidel riigi kodanikkudel on täieline usu- ja südametunnistuse wabadus. Takistamata usutunnistuse täitmine kindlustatakse põhiseadusega ning ta seisab riiklise kaitse all“.

Art. 136: „Kodanlised ja riikkodanlised

õigused ja kohustused ei wõi olla tingitud wõi kitsendatud usuwabaduse teostamisest“.

Kodanliste ja riikkodanliste õiguste kasutamine ning peas awalikkudele ametitele on rippumatud usutunnistusest.

Keegi ei ole kohustatud awaldama oma usulist weendumust. Ametasutustel on ainult niiwõrd õigus usuühingusse kuuluse üle järele pärida, kuiwõrd sellest olenewad õigused ja kohustused ehk kuiwõrd seda nõuab seaduslikult seatud statistiliste andmete kogumine.

Kedagi ei wõi sundida mingile kiriklisele tometusele, wõi pühitsemisele, wõi usulistest talitustest osawõtule wõi usulise wandewormeli tarwitamisele.

Mis puurtub eriti usulistesse ühingutesse, siis leiame Saksa konstitutsioonis nende kohta järgmised määrused, esiteks: Kõikidel sakslastel on õigus ühinguid wõi seltse luua sihtidel, mis nuhtlusseaduste wastu ei käi. Seda õigust ei wõi kitsendada ennetawate (Vorbeugungsregeln) korraldustega. Usuliste ühingute ja seltside kohta maksawad samad määrused.

Iga ühing wõib õiguswõimet omandada wastawalt kodanlise õiguse eeskirjadele jne. (art. 124); teiseks: Ei ole riigikirikut.

Wabadus ühineda ususeltsidesse on kindlustatud. Ususeltside koondumine riigi piirides ei käi mingi kitsenduse alla.

Iga ususelts korraldab ja walitseb oma asju iseseiswalt kõikide kohta makswa seaduse piirides. Ta jagab oma ametid ilma riigi wõi kodanlise kogukonna kaas mõjuta.

Ususeltsid omandawad õiguswõime wastawalt kodanlise õiguse üldistele eeskirjadele. Ususeltsid jääwad awalik-õiguslisteks (Körperschaft) niiwõrd, kui nad seda senini olid. Teistele ususeltsidele antakse nende ettepanekul samad õigused, kui nad oma põhikirja ja liigete arwu poolt püsiwust töotawad. Kui mitmed sarnased awalik-õiguslised ususeltsid liiduks koonduwad, siis on ka niisugune liit awalik-õigusline asutus (Körperschaft).

Ususeltsid, mis awalik-õiguslised asutused on, on õigustatud kodanliste maksulehtede alusel osariikide määruste määrale wastawalt maksusid seada.

Usuühinguid sarnastatakse niisuguste ühendustega, kes oma ülesandeks seadnud ühise hoolitsemise teatawa ilmawaate eest.

Niiwõrd kui nende määruste läbiwiimine edaspidiseid korraldusi nõuab, käib see osariikide seadusandluse alla (art. 137).

Nagu ettetoodust näha, teeb Saksa konstitutsioon kõige pealt wahet „usuliste ühingute wõi seltside“ (art. 124) ja usu-seltside (art. 137) wahel, mõistes wiimaste all ühe ja sellesama teatud ja iseäralise usutunnistuse poolehoidjate seltskondlist organisatsiooni, kuna aga usuline ühing kas ühe ususeltsi ühest osast liigetest wõi ka mitme ususeltsi liigetest koos seisab.

Peale selle tehakse wahet juba ususeltside ja liitude wahel, waadates ühede peale kui eraõigusliste ühingute, teiste aga kui awalik-õigusliste asutuste peale, — milles wõime näha, järelandmist katoliku kirikule ja luteriusu osariikide kirikutele (Landeskirchen). Kuid teiselt poolt silmas pidades art. 137 alguses wäljendatud määrust; et riigi kirikut ei ole, pidi konstitutsioon ette nägema ka wõimalust ka eraõiguslise ilmega usuliste ühingute poolt awalik-õiguslise korporatsiooni õigusi omandada.

Mis puutub usuliste seltside asutamisse enesesse, siis peab ära märkima, et Saksa konstitutsioon lubab seda Põhja-Ameerika eeskujul täiesti wabalt (nad wõiwad tezgutseda kui liht ühendused millede kohta maksawad ühingu kohta ettenähtud eeskirjad, kuid ka, kui juriidilised isikud, kuid teiselt poolt näeb Prantsuse 1905 a. seaduse eeskujul ette kergendatud wiisi juriidilise isiku õigusi omandada ja nimelt wastawa ametkohtu ühingute registrisse sissekandmise teel (Bürgerliches Gesetzbuch für das Deutsche Reich art. art. 21 ja järgmised).

Mis puutub meie seadusandlusse, siis leidub meie põhiseaduses kaks määrust, milledele wastawalt ligemalt tuleb normeerida ühelt poolt südametunnistuse wabadus, teiselt poolt usuliste ühingute juriidiline loomus — nii juba olewate kui ka uuesti asutatawate. Need on §§ 11 ja 18. Esimese järele: „Eestis on usu- ja südametunnistuse wabadus. Keegi ei ole kohustatud korda saatma usutunnistuslikke tegusid, olema usutunnistusliku ühingu liige ega kandma selle kasuks awalikke kohustusi. Usuliste talituste täitmine on ta-

kistamatu, kui see ei käi awaliku korra ja kõlbluse wastu.

Usutunnistus ega ilmawaade ei wõi wabanduseks olla kuriteo kordasaatmisele wõi kodaniku kohuste täitmisest kõrwalhoidmisele.

Riigiusku Eestis ei ole.“

§ 18 järele on: „ühinguisse ja liitudesse koondumine Eestis waba...“

Neid õigusi wõib seadus piirata ainult awaliku julgeoleku huwides“.

Tsiteeritud määruste lähem analüüs näitab meile kahtlemata selgusega, et meie põhiseadus näeb riigi ja kiriku edaspidiste wahekordade alust tema poolt kuulutatud kiriku ja riigi lahutamise põhimõttes. Wastawalt sellele põhimõttele ei saa usulisi ühinguid lugeda enam awalik-õiguslisteks korporatsioonideks ehk asutusteks, niiwõrd kui nad selleks olid tunnustatud Wene seaduste poolt, — waid on eraõiguslise iseloomuga organisatsioonid, on ühingud ja liidud harilikus mõttes. Nende asutamine, elu, kui ka surm peab käima samade normide alla, milledele alluwad ka teiste ühingute ja liitude asutamine, elu ja surm, muidugi niiwõrd kui usuliste ühingute ja liitude erilised ülesanded ei nõua erilisi norme. Seades olewaid kirikuid ja teisi neile jõu poolest ühewäarilisi mitte-kristlaste usulisi organisatsioone eraõigusliste ühingute ja liitude olukorda, ei muuda põhiseadus teisest küljest, milleski nende olewat juriidilist olukorda. Nad jätkawad oma olemist samal näol, sama wastastikkuse siduwusega ja samade warandusõigustega ine., selle juures täiesti rippumatult riigist, kes omi õigusi kiriku suhtes kaotades enam nende sisse-misse ellu ei wõi segada, kuid ainumal tingimusel, et nende organisatsioon peab kokkukõlla wiidud olema normidega, mis maksawad eraõiguslise loomuga ühingute ja liitude kohta. Et meie seadusandlus waatleb usulisi ühinguid ja liite kui eraõiguslisi organisatsioone, seda wõis ette näha juba Ajutise Walitsuse 1919 a. ajutistest seadustest Ew.-Luteriusu ja Greeka-katoliku kirikute kohta („Ew.-Lutheri koguduste omawalitsuse ajutine korraldus“ ja „Greeka-katoliku (Wene õigeusu) kiriku walitsuse ja koguduste omawalitsuse ajutine korraldus“ — „R. T.“ nr. 28/29 — 1919 a.). (Järgneb).

Wõrdlewad jooned uue Eesti tolliseadustiku ja endise Wene tolliseaduse wahel.

Kokku seadnud Piiriwalwe Staabi ülem J. Anderson.

(5 järg.)

Wälja minnes kaubanduslise läbikäimise hõlbustamise sihist, on laewasõidu ja muude ettewõtete, kaubamajade ja ekspeditsiooni äride suhtes, kes tolliasutuste juures alalisi operatsioone toimetawad, maksma pandud niisugune kord, et nemad tolliasutustele oma kauplemise dokumentide ettepanemisel, iga aasta wastawa tolliasutuse poolt registreeritakse. Selle tõttu ei kuulu niisuguste ettewõtete ja isikute poolt wäljaantud kaubakäsukirjad mitte harilikku kinnitamise sunduse alla, millel asjaajamise lihtsustamise ja kiirendamise mõttes suur tähtsus on. Peale reisijatega ühes tulewate isiklikeks tarvitamiseks määratud asjade, mis tollirewideerimiseks suusõnal üles antakse, käiwad kõik teised reisijate kaubad ja asjad, mis tolliladudesse wastu wõetud, tollirewideerimise alla. See rewideerimine sünnib eriliste rewideerimise dokumentide põhjal. Neid dokumente, kui nad seaduses ettenähtud aja jooksul (3 kuud) kauba käsutaja poolt on ette pandud, nimetatakse ülesandekirjadeks ja wiimased peawad tolliseadustiku lisa ettenähtud wormi järele kokkuseatud olema (§ 184). Nagu seadusele juurelisatud wormist näha, peab kauba ülesandekiri, peale weo kohta käiwate teadete, sisaldama kaupade üldist nimekirja ühes teadetega kauba märkide, kohtade (kollide) nr. nr., arwu ja pakkimise wiisi kohta ühes brutto kaaluga (lisa nr. 15). Wõrreldes seda ülesandekirja wastawa dokumendiga makswas Wene seaduses, näeme, et uus kord hoopis lihtsam on, kuna ära on muudetud nõudmine, et kaubakäsutaja kaubad tollitariifis sisalduwa nimetusega paragrahwide ja punktide järele üles annaks ning igale kaubale hinna omamaa rahas juure lisaks, nagu see Wene seaduses ette on nähtud. Ainult niisuguste kaupade kohta, mis oma loomu poolest sisse ehk wälja weetakse kahflemata kauplemise otstarbel, peab kaubakäsutaja tollirewideerimise kergendamiseks rewideerimise ülesandekirjale juure lisama kauba faktuura ehk spetsifikatsiooni (§ 188). Kaubakäsutaja poolt tolliametile sisseantud ülesandekirjad wõtawastu tolliasutuse dokumentide kont-

rolöör, kes nad registreerib erilistes tollirewideerimise dokumentide raamatus ning wõrdleb neid teiste käesolewa kauba kohta tolliasutuses olemasolewate dokumentidega. Peale selle saadab dokumentide kontrolöör kõik tollirewideerimise dokumendid, nii ülesandekirjad kui ka wäljawõetud teistest paberitest, kas otse teed tollirewidendile selles ladus wõi raioonis, kus kaup hoiul on, ehk kui kauba asukoht kontrolööril teadmata, siis tolliladude ülewaatajale wastawale tollirewidendile kättetoimetamiseks (§ 192). Pärast tolli rewideerimise dokumentide kättesaamist asub tollirewident kauba tollirewideerimisele wiibimata temale kätte jõudnud dokumentide järjekorrast kinni pidades. Harilikult toimetatakse tollirewideerimist seal, kus kaubad ehk asjad tolliwalwe all seisawad, kuid rewideerimise abinõude puudusel, kaupade iseloomu iseäralduste tagajärjel ja teistel hädalistel põhjustel on ka lubatud rewideeritawaid kaupasid ja asju hoiupaikadest tollirewideerimiseks määratud eriruumidesse üle wiia (§ 194). Tollirewidendil on täielik wabadus kauba omaduse, s. o. tariifi järele nimetuse kindlakstelemise juures, kuid ta kannab seejuures ka wastutust tolli rewideerimise juures ülesmõrgitud andmete eest (§ 198). Kauba tollitariifi hulga kindlakstegegmine sünnib kas kaalu, arwu ehk wäärtuse järele, missugune kord igal üksikul juhtumisel kaubaomadustest tingitud on. Kaupade ehk nende osade kohta, mis rikutud ja selle tagajärjel tarvitamiseks kõlbmatud, teeb tollirewident wastawa ettepaneku tollinõukogule, kes siis kauba määrab häwitamisele kaubakäsutaja kulul. Tollirewideerimisel saadud andmete kohta seab tollirewident kokku akti seaduses ettenähtud wormi järele, kusjuures sarnaste kaupade kohta, mis sisse- ehk wäljaweoks keelatud, wõi tolliasutusele ülesandmata on jäetud, eraldi akt walmistatakse, mille põhjal tollinõukogu niisugused kaubad konfiskeerimisele määrab. Juhtumisel kui aga ilmsiks tuleb, et kaupasid kawaluse abil tollirewideerimise eest peita on tahetud, seatakse tollirewi-

dendi poolt samuti eraldi akt kokku, mille põhjal süüdlased, kui salakaubawedajad wastutusele wõetakse (§ 205). Kohe pärast tollirewideerimise akti walmistamist arwab tollirewident wälja ja märgib akti ülesse tariifi järele wõetawa tolli ja muud kauba pealt wõetawad maksud. Kaubakäsitaja soowil annab tollirewident peale tolli wäljaarwamist kossaorderi, tollisumma äramaksmiseks tolliasutuse kassasse. Kui aga rewideerimist on toimetatud kaubakäsitaja äraolekul, ehk kui wiimane otsekoheseks maksmiseks soowi ei awalda, siis saadetakse rewideerimise akt tollirewidendi poolt wiibimata tolliasutuse raamatupidajale, kelle poole siis ka kaubakäsitajal pöörata tuleb maksude õiendamise otstarbel. Kui kaubakäsitaja tollirewideerimisel kindlakstehtud andmetega nõus ei ole, wõib ta tollirewideerimise akti wastu protesti awaldada kas terve akti wõi selle sisu üksiku osa kohta. Kui niisugune protest on awaldatud, antakse rewideerimiseakt kas terwelt ehk ainult selles osas, millesse protest kuulub, tollinõukogule protesti lahendamiseks otsustada (§ 213). Raskuste puhul tollitariifi käsitamise juures wõib tollirewident ka omal algatusel wastawaid küsimusi tollinõukogule otsustamiseks ette panna. (Waata „E. P.“ nr. 47/48 s. a. lhk. 669, esim. weerul Tollinõuk. ülesanded. T. S. § 7). Waidlust äratawad küsimused otsustatakse tollinõukogus ära mitte hiljem kui 3 päewa jooksul, pärast nende ettepanemist tollinõukogule, wäljaarwatud keemilised ja farmatsöitilised saadused, mis erilise analüüsi alla käiwad ja selle tõttu sarnast kiiret otsustamist ei wõimalda (§ 216). Tollinõukogu otsused peawad ettepanud küsimustele kindlakujulise lahendamise andma, kusjuures otsuse tegemine tollitariifi mõtte kohaselt peab sündima. Õige lahendamisiwiisi mitte leidmised, ehk selle juures kaheldes wõib tollinõukogu ehk tema üksikud liikmed asja rahaministri juures asuwale tollikomiteele otsustamiseks esitada. Tollinõukogu otsus kuulutatakse kaubakäsitajale, ja wiimane wõib, sellega mitterahule jäädes, edasi kaebata rahaministri juures asuwale tollikomiteele 2 nädala jooksul pärast tollinõukogu otsuse wäljakuulutamist kauba käsitajale (§§ 217 ja 219). Peale asjaotsustamist tollikomitee poolt, kuulutatakse kaebajale otsus selle tolliasutuse poolt, kes asja kohta esimese otsuse tegi, samasuguses korras, nagu esimese. s. o.

tollinõukogu otsuse wäljakuulutamise sündis (§ 219). Ka tollikomitee otsusega mitte rahule jäädes, wõib kaubakäsitaja edasi kaebada Riigikohtu administratiiv osakonnale, samuti kahe nädala jooksul pärast tollikomitee otsuse wäljakuulutamist (§ 220). Kord, mis üldiselt kohtupidamise seaduses ette on nähtud, ja mis seisab selles, et edasikaebtus, mis on adresseeritud kõrgema astme kohtu nime peale, sisse antakse sinna kohtusse, kelle otsuse peale kaebatakse, kes siis kaebtuse ühes wastawa akti ja tõendustega ise kõrgema astme kohtule edasi saadab, on maksew ka edasikaebtuste juures otsuste peale tolliasutuses. Nii peab edasikaebtust tollikomiteele esitama sellele tolliasutusele, kelle poolt esialgne otsus on tehtud (§ 221). Ka kaebtuste sisseandmise ja muude tähtaegade lõppemise suhtes on maksew kord, mis on samasugune kui kohtu tähtpäewade lõppemise kord; selle korra järele pikeneb tähtaeg kuni esimese järgneva tööpäewani, kui tähtaja lõpupäew pühapäewa ehk mõne muu seaduses ettenähtud püha peale langeb, kusjuures pühale järgnewat tähtpäewa wiimaseks tähtaja päewaks loetakse. Asja harutamise tollikomitees on kaubakäsitajal õigus osa wõtta kas isiklikult wõi oma wolitaja kaudu, seejuures täiendawalt suusõnalisi seletusi andes (§ 222). Selle waidluste lahendamise korra kohta peab ütleva, et kuigi ta üldjoontes on sarnane wastawale Wene tolliseaduses ettenähtud korrale, siiski üksikasjades lahkuminekuid märkame. Nii on uues tolliseadustikus lühendatud edasikaebtuse tähtaega endise kolme nädala pealt (nagu Wene tolliseaduses ette nähtud) kahe nädala peale; peale selle on tolliküsimustes tekkinud waidluste lahendamises uue seaduse järele koguni wälja jäetud rahaminister, mille tõttu tolliasjade otsustamine endise nelja astme asemel kolmeastmeliseks on muutunud.

Igal tolliülemal ja tema abil on õigus aluwuse korras kõiki kaupsid ja багаashi kolle enne nende lõpulikku wäljalaskmist tolliasutuse korraldusest kontrollrewideerimise alla wõtta. Niisugust kontrollrewideerimist toimetatakse selgitamiseks, kas wälalastawad kaubad wastawad tollirewideerimise aktidele ja kas nende wäljalaskmine üldse seaduslikult sünnib. Tollidirektoril ehk tema, wõi rahaministri poolt selleks wolitatud isikutel on õigus kontrollrewideerimisi ette wõtta kõiki-

des tolliasutustes Eestis (§§ 223 ja 224). Harilikult võetakse tolli kaupade pealt nende tariifide alusel, mis olid maksvad kauba tolli rewideerimise päewal; kõrwalekaldumised sellest üldisest korrast peawad ette nähtud olema kas tariifis eneses wõi teistes seadustes (§ 228). Tollitariifid jagunewad kolmesugusteks järgmiselt: põhitariifid, lepingtariifid ja kõrgendatud tariifid. Põhitariifid wõetakse tarwitusele kõikide kaupade kohta, mida wahetatakse niisuguste riikidega, kus meie kaupade suhtes samuti kas põhitariifid, wõi erilised kõrgendused maksuma on pandud, kusjuures meie suhtes sarnaseks alandamiseks lepinguline kohustus puudub. Lepingtariifisid tarwitatakse kaupade kohta, mis nendes tariifides eriti on ette nähtud ja mis wahetatakse riikidega, kellega nimetatud leping on sõlmitud ehk kelle kaupade suhtes muidu enamsoodustuse põhimõtet tahetakse tarwitada. Kõrgendatud tariifid pannakse maksuma nende kaupade kohta, mis kuuluvad niisugustele riikidele, kus Eesti kaubad kõrgendatud tollimäära alla on pandud (§ 289).

Kaubakäsitaja korraldusest tekkinud wiivituste puhul wõetakse peale tolli veel nõndanimetatud lisatollid $\frac{1}{2}$ —3% suuruses kuus maksmatajäänud tolli summa pealt (§ 232). Tollist wabastatakse kaubad, mis tolli korralduses oleku ajal hukka on saanud, mis transiidina Eestist läbi wiiakse ehk mis mõnel muul tolliseadustikus ettenähtud põhjusel wabastamise alla kuuluvad (§ 233). Peale selle on rahaministril õigus oma äranägemise järele mõjuwatel põhjustel wabastada tollist ja teistest tollimaksudest asju, mis on määratud Punase Ristile, riiklistele kogukondlistele heategeelistele, õppe- ja teaduslistele asutustele ehk ka eraisikutele (§ 236). Näitustele wäljapanemiseks, proowiks ehk ümbertöötamiseks sissetoodud wäljamaa kaupad ehk samaks otstarbeks Eestist wäljawiidawaid kaupad wõib rahaminister kokkuleppel kaubandus-tööstusministriga lubada wälja lasta kõrgendatud korrast kas tolliwähendamise wõi sellest koguni wabastamise teel (§ 235).

Enne kauba tolliladust wäljalaskmist hoidmiseks määratud tähtaja lõpul (1 ja 2 aastat) peab kaubakäsitaja ära õiendama kõik kauba peal lasuwad tolli ja muud maksud (§ 237). Wäljamaaga alaliselt ühenduses olewatele isikutele ja ettewõtetele on lubatud tolliasutuste deposiidina Eesti panka awansisid sisse maksta; selle

tagajärjel wabanewad nad igakordsest üksikust, aegaraiskawast tollimaksu õiendamisest, kuna tolliasutus ise niisugusest sisse makstud awansist tollimaksuks kuuluwa summa maha arwab. Ka maksmise edasilükkamist on rahaministril õigus sarnastele ette wõtjatele ja isikutele lubada, kusjuures aga maks tagatiste (kautsjonite) wõi panga karantii-kirjadega kindlustatud peab olema ja edasilükkamise pikemaks tähtjaks on 6 kuud (§ 245 ja 247). Tollitasumise ehk kindlustuse tõenduseks antakse tolliasutuste poolt kaubakäsitajale wälja wastaw kwiitung ehk selle asemel kaubakäsitaja sellekohasel palwel, teised rewideerimist tõendawad tunnistused (§§ 251—253). Ilmsiks tulnud tollimaksude wäljaarwamise wea tõttu tekkinud üleliigselt sissenõutud summad makstakse tollinõukogu wastawa otsuse põhjal kaubakäsitajale tagasi hiljem kui 2 aasta jooksul, kuna eksikombel sissenõudmata summa samuti tollinõukogu otsusel kaubakäsitajalt täiendawalt sisse nõutakse (§§ 254—256). Kaubakäsitaja wõib enne kauba tolliladust hoidmise tähtaja lõpu, kui ta ei taha tolli ja muid maksusid kaupade eest ära õiendada, ennast nende wastuwõtmisest lahti öelda, mis peab sündima erilise ülesandekirja läbi. Niisuguse lahtiütlemise tagajärjel muutub kauba käsitajaks riik, kes kaubad tolliasutuse nõukogu otsuse põhjal tolliseadustikus ettenähtud korrast enampakkumise teel müügile määrab (§ 257). Samasugune kord on maksew kaupade kohta, mille eest toll ja muud tollimaksud ei ole ära õiendatud, kaupade tolliladust hoidmise tähtajal, kui ka kaupade kohta, mis lihtsalt nimetatud tähtaja jooksul riigi tolliladust wälja ei ole wiidud, kuigi maksud on nende eest tasutud (§ 258). Kaupade tolliladust wäljalaskmist kaubakäsitajale wõi tema seaduslikule wolitajale pärast tolli ja kõiksugu muude äraõiendamist, wõib seisma panna ainult käesolewas seadustikus ettenähtud juhtumistel ja kohtuwõimude nõudmisel nende poolt wäljaantud kaupade kinnipidamise käsu põhjal (§ 260). Wastawa tolliülema sellekohase loaga wõib kaubakäsitaja ka enne kauba tolliladust wäljalaskmist, kuid peale rewideerimist kaubast wäiksel määral proowisid wõtta, mis temale kauplemise huwides tarwilikud on. Erakorralistel juhtumistel wõib niisuguste proowide wõtmist toimetada wastawa tolliülema loaga ka enne tolli rewideerimist (§ 264). Wäljamaalt sisse-

weetud kaupade tagasiwedamine võib sündida tolliseadustikus ettenähtud juhtumistel kas täieliselt tollimaksu ärajätmisega ehk juba tasutud tollisumma tagasimaksimisega. Seejuures võib niisugune kaup olla kas tolliasutuse korralduses ehk aga sealt juba kaubakäsitajale välja antud, kusjuures kümmail juhtumisel isesugune kord makse on (§§ 269—273). Kau-

bad, mis riigi käsutusse on sattunud ja oksjonil müümata on jäänud, määratakse rahaministri poolt hävitamisele ühes kaubaga, mis rikki on läinud, ja sellepärast tarvitamiseks kõlbmatuks on muutunud. Hävitamine sünnib tolliametnikkude kaudu kohaliku politsei esitaja juuresolekul (§ 293).

(Järgneb).

Kuriteod ja nende jälgimine.

A. Liit.

Päranduspüüdjad.

Päranduspüüdmine esineb kuritööde motiivina kaunis tihti ja õige mitmekesistes kombinatsioonides. Küll kõrvaldatakse pärandushimuliste poolt otsekohe ehk kaudselt teepealt eest kaaspärijad ja pärandusjäetajad küll hävitatakse ja võltsitakse dokumenta, et aga rutem ja sihikindlamalt ihaldatava waranduse waldamisele pääseda.

Kui sündmuse eelloo selgitamisel pea iga kuritöö jälgimisel oluline tähtsus on, siis peab selle tähtsust eriti alla kriipsutama just seesugustes kuritöödes, mis kuidagi võiksid olla seotud päranduspüüdmisega. Ohwri warandusline seisukord, kawatsused oma waranduse kohta, suhted sugulastega üldse ja seadusjärjeliste pärijatega eraldi — on asjaolud, mida tingimata tuleb häärtisihitud teadetekogumise teel selgitada veel peale tawaliku eelloo, s. o. ohwri etuwiiside, tutwuskonna, läbikäimise, teatawate isikutega kokupuutumise, äriliste ühenduste ja kawatsuste jne. kindlakstegemist.

Alljärgnew sündmus, mille selgitamisel eelmised näpunäited suurel määral kaasa mõjusid, erineb teistest omalaadilistest äärmise julmuse poolest, milleni pärandushimu kunagi võib wiia inimest inimese wastu, liati aga öde ja öpoega oma lihase wenna ja onu wastu. Teiseks esineb selles sündmuses haruldane nähtus, kus pärijad päranduse kättesaamise kiirendamise eesmärgiga suure osa oodatawast pärandusest ära häwitawad.

Ööl wastu 3. maid 1921 a. põlesid Tartumaal, Laiuse wallas Otsa ja Juhani talude hooned ühes põllutööriistadega ja muu kraamiga maani maha. Otsa talus jäid tulle ka kariloomad, nimelt 3 hobust, 7 lehma, 15 lammast, 12 siga ja sulgloomad. Kogu kahju hinnati üle 3 miljoni marga. Peale tule kahanemist märgati Otsa talu omaniku, 56 aastase Jüri K., puudumist ja kuna sama talu aida aherwarrest isäralikku kõrbehaisu laiali lagunes, siis tekkis arwamine, et taluomanik Jüri K. on tules otsa leidnud.

Wahepeal kohalejõudnud Tartu kriminaal-politsei ametnikud ülema abiga eesotsas asusid tulekahju asjaolusid selgitama. Tehti kindlaks, et tuli oli alguse saanud juba warem mainitud Otsa talu aidast ja sealt suure tuule tõttu kiiresti lähedal asuwate muude hoonete peale lagunenud. Tuld oli esimesena märganud Otsa talu omaniku õetütar Olga N., kes ühes oma ema Maie, wenna Mardi ja õe Juuliga Otsa talus elasid Olga N. äratanud kohe majarahwa üles, kuid siis juba puudunud Jüri K. teiste hulgas.

Aida aset peale tule lõpulikku kustutamist läbi uurides, leiti sealt põlenud kiwisöe jäänuste hulgast mõned luujäänused, mis aga niiwõrd läbipõlenud olid, et kohalwiibiw arst otsustamast keeldus, kas need inimese wõi looma omad olid. Luutükikeste läheduses leiti veel põlenud habemenoa tera.

Järgnewad järelepärimised selgitasid, et põlenud aidas selle koha peal, kus leidusid luujäänused, seisis kiwisöe hunnik ja liha ega ka muidu konta seal ei hoitud, kuna habemenoa sattumist tuleasele keegi äraseletada ei osanud. Jäi üle kaks oletust: Jüri K. on enesetapmise eesmärgiga aidas söed põlema pistnud ja siis ennast habemenoaga surmanud, ehk ta on kurja käe ohwriks langenud, kes mõrtsukatöö warjamiseks aida põlema pistis. Naabritelt kogutud teated kadunu meeleolu kohta wiimasel ajal tõrjusid enesetapmise wõimaluse kindlasti tagasi; sellewastu aga selgus, et Mai N., Jüri K. lesest öde, ühes oma lastega kadunu pärijateks peeti testamendi järelle. Lähemaid teateid kogudes tähendatud kadunu sugulaste ülespidamise ja iseloomu kohta, kui ka arwesse wõttes, et vähemaidki andmeid ei leidunud, mis oleksid lubanud oletada wäljastpoolt tulnud kuritegija kätetööd, langes kuriteo kahtlus Mai N. ja tema poja Mardi peale.

Ülekuulamisel krim.-politseis salgasid mõlemad kahtlusalused esiotsa mitme päewa jooksul süüdi oma süüdi. Kuid nende seletused sündmuse eelpäewa ja öö suhtes läksid kord-korralt ikka enam lahku. Lõpuks 9. mail, peale pikemat ülekuulamist, tunnistas Mai N. kuriteo üles. Nähes,

et ema ülestunnistanud, lakkas ka poeg salgama-
mast.

Nende ülestunnistamise järele toimunud kuritöö
järgmiselt:

Mai N-el ja tema lastel olnud teada, et Jüri
K. neid oma pärijateks oli määranud. Päranduse
jätja olnud aga alles kõbus wanamees ja hoidnud
talu walitsemise ohjad kindlalt oma käes. Et wa-
randuse juhtimist oma kätte saada, tekkinud Mai
N-I ajajooksul kawatsus wenda kõrwaldada.
Wiimaks pühendanud ta ka poja Mardi oma
plaanidesse. Poeg seisnud esiotsa ema plaanidele
wastu, kuid 2. mail päewal käinud ema talle jäl-
le kõwasti peale ja siis otsustanud ta esimesel
pärajal juhusel ema nõu järele talitada. Paras
juhus tulnud weel sama päewa õöl. Umbes kella
11 paiku õhtul, kui majarahwas juba maganud.
kuulnud ta onu weel wälja minewat. Ta hiilinud
tasakesi ka wälja ning nähes onu seljaga tema
poole seiswat, haaranud ta seina äärest tugewa
puuhaamri ja löönud sellega onule hoobi pähe,
mille peale see hääletult maha langenud. Siis kut-
sunud ta toast ema abiks ja kandnud kahekesi
ohwri aita. Seal märganud ta, et onu alles kori-
senud, wõtnud siis taskust habemenõu ja lõiganud
onul kõri läbi. Siis asetanud nad laiba söehun-
niku otsa, walanud sõed petrooleumiga üle ja
pistnud tule otsa, et sellega kuriteo jälgi kaotada.

Peale rõhuwat ülestunnistamist tundsid mõle-
mad märgatawat hingelist kergendust.

21. sept. 1920 a. teatati Rakwere krim.-polit-
seile, et õöl wastu 21. sept. olla wargad Saksi
wallas, Piilu külas aita sisse murdnud, kusjuures
aida omanik warastele peale sattunud ja elukar-
detawalt haawata saanud. Koha peale saadetud
ametnik esitas juurdluse, millest järgmist selgus:

Piilu külas pidas wäikest kohta lesk ema R.
oma kahe poja Jaani ja Gustawiga. Õöl wastu
21. sept. äratanud wanem poeg Gustaw ema ja
wenna üles, seletades, et tema olewat wäljas maja
ümber wilet ja käimist kuulnud. Wennad läinud
üheskoos õue waatama, Jaanil olnud rewolwer
ja Gustawil wintpüss käes. Edasi seletab Gus-
taw R.: Õues olnud kõik waikne ja nemad läi-
nud tasakesi aida juure, mis sammu 20 eluma-
jast eemal puude warjus asub. Järele katsudes
tundunud aidaüks lukust lahti olewat ja kuna
tema, Gustaw, eelmisel õhtul ukse kindlasti luk-
ku käänanud, siis polnud kahtlust, et tegemist
warastega. Uks ise ei seisnud mitte lahti, waid
olnud kinni lukatud. Et järele waadata, kas war-
gad alles aidas ei wiibi, tõukanud tema ukse lah-
ti ja astunud üle läwepaku aita, kuna wend Jaan
wälja jäänud. Mõni silmapilk hiljem kõlanud ai-
dast pauk, keegi hüppanud temast mööda aidast
wälja ja põgenenud ära, kuna Jaan kõhust haa-

wata saanud ja kartes, et teda weel lastakse,
üle õue wäljale jooksnud, kus saadud haawa
tõttu maha langenud. Samal wiisil seletanud ka
raskesti haawatud Jaan sündmuse käiku naabri-
tele, kes temale umbes 20 minuti pärast esimest
abi andsid, juure lisades, et tema aidast wälja-
jooksjat isikut pimeduse tõttu ei tunnud.

Siit peale seletawad Gustaw R. ja lähemad
naabrid: Warga aidast wäljapõgenemisel jook-
nud ka Gustaw R. wälja ning märganud kohe, et
wend Jaan ära on. Kartes, et wargad alles puie
warjul waritsemas wõiksid olla, jooksnud tema
ligema naabri tallu, äratanud majarahwa üles ja
palunud abi waraste tabamiseks. Seal edasi töt-
tanud ta ka teiste naabrite poole abi nõutama.
Kiiresti kogunud naabrid, püssidega warustatult
ja asusid kaitseliidu juhatajaga eesotsas wargaid
otsima, kuid wargad olnud juba läinud. Leiti waid
raskesti haawatud Jaan, keda ühisel nõul haige-
maija teele saadeti. Ema seletab, et wendade
wahekord olnud kõigiti hea. Wanem wend Gus-
taw lahkunud ju nooremas eas isakodust, teeni-
nud wõõrsil leiba ja tulnud peale isa surma, aas-
tat kuus tagasi koju, wõtnud kohapidamise enda
kätte. Jaan wiibinud mitu aastat sõjawäljal ja
1920 aastal sõjateenistusest wabanedes asunud ka
koju wennaga üheskoos kohta pidama.

Waatluse protokollist selgus, et aidaukse piit-
jala küljes leidunud märgid, mis tõendawad ukse
lahitkangutamist, kuid lukk olnud terwe. Aidas
leidus sõjawäepüssi padruni kest.

Krim.-politsei ülemat ei rahuldanud waatluse
andmed (osakond awati 1. juunil 1920 a. ja see-
pärast jättis ametnikkude praktika sel ajal weel
paljugi soowida). Ta sõitis isiklikult weel kord
koha peale. Teateid kogudes selgus muu seas, et
keegi appikutsutud naabritest oli leidnud aida-
ukse wõtmeaugust plekitiiki, kuid waraste taga-
ajamisel oli see kaduma läinud. Muud teated so-
bisid ametniku juurdlusega. Korratud waatlus sel-
gitas aga järgmist: aidaüks käis lahti sissepoole.
Ettewõetud katse näitas, et uks lukustamata ole-
kus kinni ei seisa, waid hingede wiltuoleku töt-
tu iseenesest lahti waob. Piitjala küljes leiduwad
murdmise jäljed ei sobinud alati samasuguste jäl-
gedega ukse küljes, s. o. piitjala küljes leidis
rohkem murdmise jälgi kui ukse küljes. Lukku
awades ei leidunud selle roostetanud sisemuses
mingisugust kriimustust, millised omased luku
awamiseks muukrauaga ehk traadiotsa abil. Need
asjaolud andsid põhjust asuda Gustaw R. täien-
dawale ülekuulamisele. Kui Gustaw R-le tema esi-
algsete seletuste sobimatus selgunud asjaoludega
silme ette seati, muutis ta oma esialgset seletust
juba niipalju, et teatawal õöl üle aida uksepaku
astudes olla tema komistanud ja püss, mis tal
rauaotsaga tahapoole käes olnud, läinud lahti,
mille tagajärjel wend Jaan haawata saanud.

(Siin peab tähendama, et wahepeal haigemajast saadud teate järele oli kuul Jaanil kõhust sisse tungides seljast madalamalt välja tulnud). Kui kahtlusalusele ka see asjaolu ära seletati, et komistades lahtiläinud püssikuul oleks pidanud haawama alt ülesse, aga mitte ümberpöörduvalt, siis muutis ta weel kord oma seletust: aita minnes hüüdnud ta wennale: „Anna tikku!“ Wenna poole waadates näinud ta, et see rewolwriga tema

poole sihhib. Tema pannud kohe püssi palge, sihitides wenna käe peale ja lasknud. Jaan karanud sellepeale kõrwale ja tema lippanud aidast välja ning teatanud paabritele, nagu oleks wargad neile sisse tunginud. Gustaw R. liss juure, et wend olewat tema peale wiha kannud koha omandamise asjus. See ei wastanud aga tõele, sest tegelikult oli isa koha poja Jaanile pärandanud. (Järgneb.)

Isikute ja käekirjade äratundmisest.

Dr. jur. H. Schneickert.

I. Isikute äratundmine.

Wist on igaühe elus tulnud juhtumisi ette, kus wastutulejat isikut eksikombel oma tuttawaks on peetud ja temaga isegi rääkima hakatud, ehk tihti tema sarnadust mõnes teises isikus leitud. Kui nüüd aga ligemat selgitust nõutakse sarnaduse põhjuste üle, siis satuwad nii mõnedki küsitawatest piinlikku seisukorda. Teatawad inimese tundemärgid mõjuwad harilikult waatleja peale üldkujus, iseäranis siis, kui wastutulijad üksteist juba kama ja hästi tunnawad (automaatlik tundmine).

Pealiskaudsel tutwunemisel on tihti mõni silmatorkaw tundemärk keha ehk näo peal jälleäratundmiseks mõõduandew. Kindlaid reegleid ei saa siin üles seada, sest ühest küljest ripub see inimeste näojoonte mõju awaldamiswõimest, teisest küljest jälleäratundmiswõimest ja optikalise märkamiswõime peal põhjenuwatest alustest. s. t. mis tegelikult näojoonte meelepidamise juures tarwilik.

Tegelikus elus mängib jälleäratundmiswõime, iseäranis kriminaal-kohtuasjade harutamisel tunnistajate juures tähtsat osa. Nõnda on seadusega lubatud tähtsamatel juhtumistel tunnistajate waatlemis- ja äratundmiswõimet üksikasjaliselt psükoogiliste katsete waral proowida. Näiteks võib see sündida selle läbi, et tunnistajale näidatakse mitte üksi kahtlusalust ehk süüdlast, waid näidatakse temale mitu isikut korraga, ja lastakse siis iseseiswalt sellest grupist üles otsida. Sedasama võib ka teha, kui kahtlusalune ehk süüdistataw ei ole isiklikult koha peal, waid pannakse päewapilt tunnistajale äratundmiseks ette. Ühe teatawa isiku ülesotsimine päewapildi järele ühest piltide grupist on reegel, mida kuritegijate albumi waatlemisel tuleb silmas pidada; kuritegijate album kujutab suurt, kuritegijate liikide järele sisseseatud, politseilist piltidekogu.

Berliini kriminaal-politsei kuritegijate albumi tarwitamisest publikumi poolt ja selle tagajärge-

dest annawad ülewaate 1914—1921 a. kohta järgmised arwud:

Aasta:	Tarwitatud:	Ära tuntud:	Prots. tagajärg:
1914	1050	200	19
1915	863	167	19
1916	1415	171	13
1917	1195	219	18
1918	1120	221	19
1919	1698	293	17
1920	2282	485	21
1921	2244	448	20

Tagaotsitawate kuritegijate äratundmise tagajärgedest päewapildi järele politseiametnikkude poolt nende ametkohuste täitmisel ei ole mingisuguseid statistilisi andmeid olemas. Need ei wõi aga allpoolt selgitatud põhjustel väga suured olla. Politseilises otsimislehes pannakse tagaotsitawateks kuulutatud isikute kuulutuste juure peale tarwilise isikukirjelduse ka päewapilt, kui see olemas.

Päewapildid kujutawad enamasti isikut eespoolt waadates, sest et suurem jagu ametnikke tunnawad inimesi ainult eestpoolt waadates, aga mitte küljewaatest. Seda wõiwad ka päewapiltinikud omist kogemusest iga päew ette tuua, et täielik küljeüleswõtte ainult erakorralise soowi peale walmistatakse, sest harilikult peawad päewapildistatu ja tema lähemad tuttawad sarnase üleswõtte ebasarnaseks ja mittetuntawaks.

Tagaotsimistel lisatakse sarnased küljeüleswõtted peajasjalikult kuulutuste juure, et tagaotsitawa ehk põgenenud kuritegija asukohta wõiks teada saada, samuti on see tarwilik tunnistajatele ja kahjukannatajale järeluurimiseks ette panna, et nõnda sellesama kuritegija teisi kuritegusid päewawaalgele tuua. Lõpuks võib nende järele leidja ametnik asja selgitamisele asuda. Selleks otstarbeks on suurlinna kriminaalpolitsei asutused ka weel iseäralise otsimiskaartide kogu ühes elukutseliste ja asjaarmastajate kuritegijate päewapiltidega ja kirjeldustega sisse seadnud.

Isiklikult tundmata kuritegija tabamine ainult päewapildi või kirjelduse järele on küll haruldane juhtumine, ja kus seda on ette tulnud, siis on selleks mõõduandwad silmapaistwad tundemärkid, nagu kehalised wigastused ehk jälle tunnistajate ehk teiste näpunäited, kes päewapildistatut isiklikult tundsid ehk andsid juhatusi tema kinniwõtmiseks.

Kui ametnik tahab wabaduses wiibiwat tundmatut kuritegijat ainult päewapildi järele ära tunda, siis peab temal küll hea näojoonte meelepidamiswõime olema, samuti, kui osawus teistel aladel ette tuleb, nagu arwude, koha, käekirjade ja hevide meelepidamisel. Osawus üksi ei ole siin mõõduandew, waid seda võib harjutamiste ja enesearendamise teel saawutada. Inimene, kes ainult üldmulje järele tahab isikut päewapildi järele ära tunda, võib küll kergesti eksituste ohwriks langeda, mida aga siiski võiks ära hoida, kui neid eksituste wigade allikaid lähemalt tundma õppida. Eksitused on tingitud wabatahtlikkudest ja loomulikkudest muudatustest inimese wälimuses ja iseäranis näojoontes: ühest küljest enesemoonutamise teel, teisest küljest aga wälimuse muutused loomulikkude olude sunnil, nagu wanadus, wigastused, muudatused juuste wärwis wananemisel, äkilised miimilised muudatused mõõdamiswõime meeleolu wankumiste tõttu, esile kutsutud rõõmu, kurbuse, wigastuse ja haiguse läbi. Et ajawahe päewapildistamise ja äratundmise aja wahel iseäranis suurt osa etendab, on kogemused väga hästi näidanud; ka juba lühikese aja jooksul sünnitab inimese äratundmine tema päewapildi järele suuri raskusi, nõnda et päewapilt küll kuritegija äratundmiseks hädasti tarwilik abinõu on, kuid ilma juurelisatud lähema isiku kirjeldusega, samuti ka kui ametnik ei oska seda abinõu õieti tarwitada, tagaotsimine tagajärjeks jääb.

Õige ja usalduswääriline, teadusliselt põhjendatud isikukirjeldus nõuab täpseid teadmisi tundemärkide õpetusest, mida aga harilikult ühele wäikesele ametnikkude grupile õpetatakse, kellel tegelikult tuleb sellel alal töötada. Suuremal hulgal ametnikkudest on kahjuks wähe aimdust neist teadmistest, ehk see küll politseiametnikkude A-B-D hulka kuulub, ja neid õpetab õieti waatama ja identifitseerima (samastama). Tundemärkide õpetus on selle tõttu politsei elukutseks wõrratu kaswatusabinõu.

Et nüüd äratundmise osawusega warustatud ametnikud suuremaid teeneid woiwad korda saata, kui need, kellel puudub selleks osawus, on isenesest arusaadaw; sellepärast peaks wastawate psükotehniliste katsete abil leidma isikuid, kellel andi selleks, ja siis neid sellel teaduse alal tublisti õpetada, et neid võiks tulewikus kohtade peale paigutada, kus nad oma iseäraliste teadmistega ka iseäralist wõiksid korda saata ja kelle

ülesandeks oleks tagaotsitawateks kuulutatud kuritegijate otsimine.

II. Käekirjade äratundmine.

Needsamad psükoloogilised eeldamised, mille peal põhjeneb isikute äratundmine on mõõduandwad ka käekirjade äratundmisel. Olgu siin ette toodud kaks liiki käekirju: tuntud käekirjad, millele omanikud meile tuntud ja wõõraste isikute käekirjad. Esimesi tunneb igaüks, kuna wiimaste äratundmine ja identifitseerimine nõuab asjatundmist. Meie tahame lähemalt tutwuneda esimese käekirjade grupiga.

On wastuwaidlemata tõsiasi, et enam jagu inimesi oma käekirju, oma omaste, lähemate sugulaste, sõprade, ärisõprade, kellega tuleb alalises kirjawahetuses olla, käekirjad kindlasti ära tunnewad. Tihti aitab ainult ühest pilgust kirjakandja poolt antud kirja ümbriku peale, et selle saatjat ära tunda. Kui mulle seatakse enese poolt kirjutatud kirjatükk ette, siis tunnen ma kindlasti oma käekirja ära, ilma et ma selle sisu loeksin ehk allkirja waataksin. Kui mulle aga pannakse ette sarnane kirjatükk kohtuasja tõendusena, siis ei toeta ma üksi käekirja äratundmise peale, waid uurin ka tema sisu ja allkirja, et selgusele jõuda, kas ettepanud kirjatükk ka tõesti minu poolt on kokku seatud ja kirjutatud ja minu allkirja kannab, sest ma pean olude sunnil ka pettusi arwesse wõtma ehk võib olla on tähendatud dokument kas täieliselt ehk osaliselt wõltsitud. Sarnastel juhtumistel tähelepanud ettewaatusel ei ole aga midagi tegemist põhimõttelise käekirja äratundmisega.

Oma käekirja samuti ka tuntud käekirja äratundmise eeltingimuseks on nimelt tarwilik, et mitte mõni üksik kirjatükk ehk üksik sõna minu kirjatükist ei saaks mulle ette näidatud, sest nõnda ei suuda ma iial nii hästi oma kui ka tuttawa käekirja ära tunda. Ja see oleneb sellest, et need üksikud wähesed kirjamärgid ei sisalda minu käekirja üldtundemärke, waid ainult osaliselt neid wäljendawad. Sellepärast puudub käekirja wõrdlemise toimingul, mis kirjatüki üksiku sõna peal tugeneb, igasugune usaldus.

Mida tuleb ülaletetoodust järeldada? Mida suurem on kirjatükk, seda suurem on usaldus selle äratundmiseks. Siis peab weel eeltingimuseks olema, et käekiri peab loomuliku ja hariliku kirjawõisi iseloomu kandma, mitte moonutatud ega waimlise ehk kehalise mõju läbi muudetud, see oleks niisama, kui tuttawat maskiülikonnas esimesel hetkel ära tunda.

Lõpuks on kolmandaks eeltingimuseks subjektiivne äratundmiswõime mõõduandew. On küllalt inimesi, kes igapäewaste kogemuste tõttu kinnitada woiwad, et neil on ainult nõrk isikute meelepidamiswõime, seesama on ka käekirjade kohta maksew. Tegelikult on

olemas wõime graafilisi märke üksikult, kui ka üldiselt ära tunda. Et midagi kasulikku korda saata ja kindlaks juhiks olla, waidluse all olematel juhtumistel, peab meelespidamiswõimet teatawal wiisil harjutama ja arendama. Nagu paljus asjus inimese elus, nõnda ka siin ei aita weel üksi inimese terve mõistus, et õieti tunda ja otsustada, selle peale waatamata eelistawad paljud inimesed terwet mõistust nende teadmistest ja wõimetest kõrgemaks.

Kui on tähendatud kolm eeltingimust olemas, siis wõib igaüks oma käekirja, samuti ka tuttawate käekirju kindlasti ära tunda, wastasel korral wõib kergesti eksitustesse langeda.

Kui käekiri täpselt peab ära tuntud saama, siis peab ta individuaalset iseloomu kandma: need on kirja tundemärgid, mis jagunewad primäärseteks ja sekundäärseteks, et tegelikku mõõdupuud nende wäärimiseks saawutada. Primäärsed tundemärgid on individuaalsed, ainuwiisilised tundemärgid, kuna sekundäärsed selle wastu on mitte-individuaalsed, sarnasel wiisil ka tihti teiste inimeste käekirjade juures ettetulewad tundemärgid. Kui ka kindlat piiri ei saa seada nende kahe tundemärkide liigi wahele, sest nende üksikute põhiwormide juures tulewad ette ka üleminekuwormid, siiski teab seda iga asjatundja, ehk wähenalt peab teadma, mis sellega mõeldud on.

Tihti paneb ta instinktiivselt piire primäärsete ja sekundäärsete tundemärkide wahel, kui tema sageli ja harwa ettetulewatest tundemärkidest räägib ehk jälle teisel wiisil juhib kirja iseäraluste mitmesuguste omaduste peale tähelepanu.

Võhik analüseerib käekirja äratundmisel mitte selle tundemärkide järele, nagu seda asjatundja

teeb, waid tema otsustab üldmulje järele, nagu seda ka inimese äratundmisel tema wälimuse, tema kuju ja näojoonte järele ette tuleb. Olgu siin meele tuletatud, et waatamata ühe inimese absoluutsest eraldamisest teistest, tema keha tundemärkide ehk algusliste üksikwormide järele, tihti on isikuid teistega ära wahetatud, sest äratundja inimene on harjunud pealiskaudselt, nimelt sekundäärsetest tundemärkidest kinni haarama ja ise õiget teed ei leia, kuidas selgusele jõuda, selle juures silmapaari wahete jättes tema poolt waatlemata jäetud üksiktundemärke. Nõnda samuti ka käekirjade juures.

Kui nüüd ühe käekirja äratundmisel teatawate tundemärkide olemasolemist wõib konstateerida, siis on sellega ka käekirja wõrdlemise teaduslik alus tõendatud. Seda ei muuda ka sofistilised wastuwaielused mitteesjatundjate poolt, iseäranis wastaste poolte poolt protsessides, kes wastu sõdiwad kõigele, mis nende tõendamiste teel takistuseks ees on. Tulewad eksitused ette käekirja wõrdlemisel, siis on need ülaltähendatud eeltingimuste puudusel tekkinud. Käekirja äratundmine etendab weel tähtsat osa, kui selle halwa ja puudulikkude wormide tõttu seda raske wõi kahtlane ära tunda. Selle läbi tekiwad mõnikord eksitused, mis enesega raskeid järeldusi kaasa toowad. Üksikud arusaamatult kirjutatud sõnad, muidu loetawalt kirjutatud sisuga kirjas, wõib lausetähenduse järele otsustada. Seisawad aga halwasti kirjutatud sõnad sideta, nagu näiteks allkirjad ehk üksiktähendused nimikirjades, aadressid, retseptid jne., siis on nende üleslugemine wäga raske ja wiib tihti sõnade ehk nimede kirjamärkide petlikule äratundmisele.

Õigusteadusest.

Tsiwiil-kohtupidamine.

Wann. adw. K. Mikfeldt.

Alluwus kinniswara asukoha järele on seaduse poolt kindlaks määratud nõudmiste jaoks omanduse, kasutamise ja iga muu asjalise õiguse pärast kinniswara ning tema päraldiste peale (§ 1810), nõudmiste jaoks rikutud waldamise jalaleseadmise pärast ning kahju eest, mis kinniswarale tehtud (§ 213). Nõudmised päranduse asjus antakse sellele kohtule, mille piirkonnas pärandus awatud, kusjuures päranduse awamise kohaks loetakse seda kohta, kus surnud isiku warandus asub ehk kus tema wiimane elukoht oli.

Kõikides nendes asjades peab kohus ise, nõnda ütelda, „ex officio“, rippumata asjaosaliste tahtmisest wõi tagandamisest, asja harutamata jätma, kui wiimane waranduse asukoha järele teisele kohtule allub.

Alluwus lepingu täitmise kohta järele. Nõudmised lepingu järele, milles täitmise koht ette nähtud, wõi mida kohustuse iseloomu tõttu ainult teatawas kohas täita tuleb, wõib nõudja oma äranägemisel kas täitmise koha wõi kostja elukoha järele sisse anda (209, Balti Eras. § 3493—3505).

Alluwus õigusrikkumise kohta järele: Kahju tasunõudmised autori õiguse rikkumise eest ja nõudmised riigiasutuste ehk ametnikkude vastu võib nõudja sisse anda kas õiguserikkumise kohta või kostja elukoha järele (§§ 217, 1288 ja t.).

Alluwus kokkuleppe põhjal. Pooltel on õigus kõikides asjades, välja arvatud need, mis kinniswarasse puutuvad, toimingute sõlmimisel või ka pärastpoole ära määrata kohut, millele toimingust tekkiwad waelused alluma peawad (§§ 227, 228). Kuid alluwust asjade sugu järele (по роду дѣлъ) kokkuleppe teel muuta ei saa, näit. nõudmist 100.000 m. pärast rahukohtunikule sisse anda mingil tingimusel ei või.

Alluwus side põhjal asjade wahel (по связи дѣлъ) seisab selles, et wastunõudmine allub sellele kohtule, millele algnõude sisse antud, kui tema aga asja sugu või kinniswara asukoha järele teise kohtu alla ei kuulu.

Ristwaidlus alluwuse pärast.
(Пререkanie о подсудности).

Ristwaidlus seisab selles, et kaks kohtu ehk kohus ja administratiiv-asutus oma wahel lahku lähewad küsimuses, kummale nendest õieti asi allub. Niisugune lahkheli võib olla, kui näit. mõlemad kohtud asja vastu wõtawad ehk jälle kui keegi asja vastu ei wõta. Iga kohtuasutus peab ise küsimust otsustama, kas asi temale allub või mitte, isegi siis, kui kahtlus tekib, kas ei peaks asi administratiiv asutusele alluma (§ 229). Wastawa kohtu määruse peale võib edasi kaebata apellatsiooni ja kassatsiooni korras. Ristwaidlust kohtute wahel otsustab huwitatud poole erakaebuse põhjal kõrgema aste kohus. Tekib ristwaidlus kohtu ja administratiiv asutuse wahel, siis pole wiimasel õigust asja otsustada, waid tema teatab prokurööri kaudu kohtule, et tunnistab asja omale alluwaks. Asi, mille kohta ristwaidlus tõstetud, pannakse harutamise seisma, kuni küsimuse otsustamiseni, sest et teada ei ole, missugusel kohtul on õigus teda otsustada.

Tsiwiil-protsessi põhimõtted.

Enne otsuse tegemist peab kohus välja selgitama, kellel asjaosalistest on õigus. Asja väljaselgitamise juures võib kohus

ise aktiivselt välja astuda oma algatusel, n. ütelda „ex officio“, ehk jällegi annab seadus temale õiguse otsustada ainult asjaosaliste poolt ettetoodud andmete põhjal. Esimesel juhtumisel põhjeneb protsess n. nim. inkwiisitsiooni põhimõtte peal (на слѣдственномъ началѣ), teisel — wõistlus põhimõtte peal (на состязательномъ началѣ).

Uuema aja tsiwiil-protsess on ehitatud wiimasel alusel, nimelt protsess on poolte wõistlus kohtu ees: üks püüab oma nõudmist tõeks teha, teine waidleb selle vastu ja püüab nõuangud ümber lükata; lõpuks määrab kohus selle wõistluse tagajärjed kindlaks.

Wõistlus-protsessi peatumdemärgid on järgmised:

1) Pooled on kohtust eraldatud: asja algatamine, edasiliikumine ja lõpetamine, niisamuti tõenduste kogumine ripub asjaosalistest enestest ära. Kohus ise oma algatusel mingisuguseid tõendusi ei kogu (Ne procedeat iudex ex officio) — §§ 82, 367. Kuid kohus peab asjaosalistele abiks olema tõenduste saamiseks, sellepärast on tema kohustatud nende tunnistusi välja andma tarwilikkude õienduste ehk dokumentide saamiseks ametiasutustelt. Peale selle on kohtul õigus ka omalt poolt asjaosalistele ehk tunnistajatele asja väljaselgitamiseks küsimusi ette panna ja tarbekorral ekspertiisi ehk ülewaatust koha peal toime panna (§§ 507, 515). Lõpuks, kui kohus leiab, et teatawad asjaolud nõuawad tõendamist, siis määrab tema pooltele tähtaja nende asjaolude väljaselgitamiseks (§§ 82¹, 368).

2) Mõlemad pooled on ühetaolised, mõlematele antakse õigus oma seletusi anda ja tõendusi ette tuua. Nõudjale antakse esimene sõna, kostjale wiimane. (§ 13). Kohus ei või otsust teha, ilma, et teisel poolel poleks wõimalust antud oma seletustega esineda (Audiatur et altera pars). Ainult iseäralistel juhtumistel on kohtul selleks õigus, — tagaselja otsused, sunnitäitmised jne.

3) Kohus ei või nõudjale rohkem välja mõista, kui tema palub, kuid võib vähem.

4) Kui asi selgitatud, teeb kohus oma otsuse, kohaldades asjasse puutuwaid seadusi, selle peale waatamata, kas pooled nende peale tähendanud või mitte (Jura novit curia).

Protsessi wõistluse alusest järgnewad järgmised printsiibid:

1) Protsess on suusõnaline. — Poolte toimused kohtu ees wõiwad olla kas kirjalikud wõi suusõnalised. Kui protsess puhtkirjaliku printsiibi peal põhjeneb, siis wõib kohus oma otsust ainult nende andmete ja seletuste põhjal teha, mis kirjas olemas; poolte suusõnalisi awaldusi siin arwesse ei wõeta. Sarnane kord walitses endistes kohtutes. Uue- ma aja protsess aga põhjeneb hoopis teise — suusõnalise printsiibi peal; see tähendab, et juriidiline tähtsus on ainult nendel poolte awaldustel, mis kohtu ees suusõnaliselt tehtud (Saksamaa protsess). Meie protsessis on ka seesama põhimõte läbi wiidud (§ 13), kuid mitte puhtas kujus, sest seadus näeb juhtumisi ette, kus tuleb tingimata kirjalikku wormi tarwitada, näit. kohtuprotokollid, otsused ja määrused, poolte edasikaebtused jne. Lõpuks, kannab kirjalikku iseloomu asjatoimetis kassatsiooni kohtus, sest kassatsiooni kaebtuses peawad tähendatud olema kõik seadusrikkumised, mida teise aste kohus or asja otsustamise juures teinud, ja kassaatori suusõnalistel seletustel ei ole mitte iseseiswat tähtsust, teiste sõnadega, kassaator ei wõi nendes seletustes uusi kassatsiooni ajese (поводы) ette tuua.

2) Teine printsiip on protsessi wahenditus (непосредственность), nimelt, asi saab harutatud ja pooled waidlewad wahendita kohtunikude ees, kes seda asja otsustawad. Niisamuti kuulab tunnistajaid üle kohus ise, kes niowiisi asjast otsekohese mulje saab. Otsuse tegemisest wõiwad osa wõtta ainult need kohtunikud,

kes algusest saadik on suusõnalistel waielustel wiibinud.

Protsess on awalik (гласный). See järgneb sellest, et protsess on peajasjalikult suusõnaline. Ühelt poolt wõiwad kõrwalised isikud asja ettekandmise ja poolte waieluste juures pealtkuulajana kohtusaalis wiibida (§ 324), teiselt poolt, wõib awalikkudest kohtuistangutest ajakirjanduses aruandeid awaldada ning kohtuotsusi arwustada (обсуждать). Awalik protsess garanteerib kohtu erapooletust ja õiglast kohtumõistmist, sest kohtunikud, kes nõnda ütelda rahwa kontrolli all kohut mõistawad, peawad suurema hoolega ja tähelpanemisega poolte ning tunnistajate seletusi kuulama ning täpsemalt protsessuaalseid worminõudeid täitma, kui see kinnistel istangutel oleks. Ühes sellega kindlustab see ka seltskonna usaldust kohtu vastu. Sellepärast lubab seadus ainult äärmistel juhtumistel asjharutamist kinniste uste taga. Nimelt: a) kui mõlemad pooled seda paluwad ja kohus leiab, et nende palwe tähelpanemismäärt on (§ 326); b) kui awalik harutamine wõib pahandataw (предосудительный) olla usule, awalikule korrale ehk kõlblusele, siis wõib kohus, oma äranägemisel wõi prokurööri nõudmisel, asja harutamist kinniste uste taga määrata; d) kinniste uste juures saawad harutatud weel asjad: 1) wäljaspol abielu sündinud laste ülespidamise pärast ja 2) patentide pärast leiduste peale, mis awaldamise ala ei kuulu. Otsused ehk määrused kõikides nendes asjades saawad aga igatahes awalikult wälja kuulutatud (§ 325 ja 325¹).

(Järgneb).

Ametlik osa.

Politsei peawalitsuse ringkiri nr. 38.

„Nanseni passide“ kohta.

23. now. 1. a. alates hakkas politsei peawalitsus kodakondsuseta isikutele seniste ajutiste isikutunnistuste (certificatide) asemele uue wormi järele, mis Rahwasteliidu wastawa komisjoni poolt 1920 a. Genfis wälja töötatud, isikutunnistusi wõi n. n. „Nanseni passe“ wälja andma.

Ühenduses eeltähendatud tunnistuste tarwitusele wõtmisega, arwesse wõttes nimetatud komisjoni soowiawaldusi, maksuma panna kodakondsuseta isikute isikutunnistuste suhtes järgmine kord:

Kodakondsuseta isikutele annab isikutunnistusi ainult politsei peawalitsus.

Isikutunnistused on tähtajata.

Isikutunnistused on makswad nii Eestis elamiseks, kui ka Eestist wälja- ja sissesõiduks.

Sellekohase palwe peale wahetab politsei peawalitsus iga kodakondsuseta isiku endise legitimatsiooni, nagu ajut. isikutunnistuse, certificati, tsaarriaegse Wene passi, Gruusia passi, Saksa Personalausweis'i jne. uue isikutunnistuse wastu ümber.

Isikutunnistuse saamiseks tuleb palweawaldajal a) wastaw ankeetleht täita, mis ühtlasi ka kirjaliku palwe aset täidab, b) kaks päewapilti juure lisada, c) 20-margaline tempelmaks tasuda, d) isikutunnistuse walmistamise ja selle wäljaandmise korraldustega ühenduses olewate kulude katteks peawalitsusele ära maksta 100 Emk. wõi sama

summa kohta Eesti panga osakonna originaalkviitung esitada, ja e) endine dokument, millega isik Eestis viimasel ajal peatas, peawalitsusele ära anda.

Märkus. Peaks p. e) all tähendatud dokumendil päewapilt puuduma, siis on tarvilik, et palve juure lisatud päewapildist üks eksemplar kohaliku politsei poolt kinnitatud saaks.

Isikutunnistusi wõivad kodakondsuseta isikud politsei peawalitsuselt kätte saada, kas isiklikult wõi ajutise elukoha järele, wastawa politsei ülema kaudu. Tallinnas elawaid kodakondsuseta isikuid tuleb politsei peawalitsusse juhatada.

Et kodakondsuseta isikutele isikutunnistuste muretsemist kättesaadavaks teha, tuleb politsei ülematel alluwaid asutusi ja ametnikke wolitada wastawaid palweid vastu wõtma, neid tarwiliku arwu ankeetlehtede blankettidega warustada.

Politsei ülematel tuleb wõimalikult sinna poole püüda, et kõik Eestis olewad kodakondsuseta isikud järk-järgult uute isikutunnistustega warustatud saaksid.

Kodakondsuseta isikuid, kelle elamisdokument mitte Eesti, waid mõne välisriigi wõi endise Wene riigi wõimude poolt wälja antud, on kohustatud enestele uusi isikutunnistusi muretsema. Seda tuleb neile kohuseks teha esimesel lähemal ametlikul kokkupuutumisel, selleks neile lühikest kuni ühekuulist tähtaega andes. Erandeid teha ainult neile, kes teiste riikide poolt antud „Nansen passidega“ warustatud on ja sellejuures ainult lühikeseks ajaks, mitte üle 3 kuu. Eestisse on tulnud ja tegelikult kauem Eestis ei peata.

Ajutiste isikutunnistuste andmine politsei ülemate poolt ära lõpetada käesolewa ringkirja kättesaamise päewast alates.

Ankeetlehtede blanketid saadetakse politsei ülematele peawalitsuse poolt kätte. Lehtede nõudmistega tuleb aegsasti esineda.

Politseide koondamise otsus.

11. jaan. wõttis Riigikogu eelarwekomisjon politseide koondamise ettepaneku vastu, mille järgi välis-, kriminaal- ning kaitsepolitseid koondatakse ühise peawalitsuse allumisel siseministeriumile.

Ametnikkude tööpäewa pikendamise otsus.

Wabariigi walitsus otsustas oma koosolekul 11. jaan. määrata tööaega riiklistes ametiasutustes 1924 a. peale järgmiselt:

1. jaan. — 1. märtsini kella ½9 — ½14 ja 15—18; 1. märtsist — 1. sept. kella 8—13 ja 14½ — 17½; 1. sept. — 31. dets. kella ½9 — ½14 ja 15—18. Laupäewadel ja päewadel enne riigipühasid jääb pealelõunane tööaeg ära. Pealelõunastel töötundidel publikumi wastuwõtmist ei

ole, wälja arwatud asutused, kelle tegewus seisab peaasjalikult publikumi koostöötamises.

Seaduse eelnõud.

Viimased administratiiv-asjade peawalitsuse poolt Wabariigi walitsusele esitatud seaduse eelnõud.

20. okt. 1923 a.
1) Perekonnanimede panemise ja muutmise seadus.

14. nowembril 1923 a.

2) Perekonnaseisu maksmapanemise seadus.

15. detsembril 1923 a.

3) Keeluseadus.

24. detsembril 1923 a.

4) Usutunnistusliste ühingute ja nende liitude seadus.

8. jaan. 1924 a.

5) Matmise paikade seadus.

„Riigi Teataja“ nr. 1—5 sisu.

Nr. 1. on awaldatud: Kaitsewäelaste attesteerimise seadlus. — Lisa. — Seadlus wäeosade majandusliste päewakäskude kaotamise kohta. — Seadlus 1924 a. kaitsewäeteenistusesse kutsutawate tagawarawäelaste ihukattega ja rakmetega warustamise kohta. — Seadlus kaitsewäe inseneerilise ja tehnilise warustuse tagawarade kohta rahaajal. — Prantsusmaale komandeeritud kaitsewäe ohwitseride palkanormid 1924 a.

Nr. 2. Seadlus piiriwalwe ohwitseride, sõjawäe ametnikkude ja walwurite ihukatte ja rakmetega warustamise seadluse täiendamise kohta. — Ajutine määrus riigi hoolekandekooli kohta. — Määrus postiametkonna arwepidamise muutmise kohta. — Määrus rahasaatmise kohta rahakaartide kaudu Eesti Wab. piirides. — Määrus posti-telegraafi-telefoni asutuste lahtioleku kohta. — Määrus piirituse, piirituse jätiste ja pudelite müügihindade kohta. — Tulitikumaksu seaduse põhjal wäljaantud määrused. — Määrused tulumaksu asjus palkade kinnipidamise ja aktsionäride nimekirjade esitamise kohta. — Teadaanne muudatuste kohta Riigikogu koosseisus. — Teadaanne tulumaksu asjus awaliku aruandmise korra alla kuuluwatele ettewõtetele. — Teadaanne Eesti-Latwia piiril liikumise kohta. — Paide linnawolinikkude ja Lääne maakonnanõukogu liigete nimekirjad.

Nr. 3. Posti-telegraafi taksid. — Määrus priiwedude määruse muutmise kohta. — Määrus Wõru maakonna politsei jsk. piiride muutmise kohta. — Nimetused, ametist wabastused. — 7. jsk. töökaitsekommissari ringk. kinnitusameti teadaanne. — Haapsalu ja Rakwere linnawolinikkude nimekirjad.

Nr. 4/5. Määrus kaupade sisseweo ja wäljaweo ning tollimaksude kohta.

Kirjanduse alalt.

Aasta algul ilmus wann. adw. ja Tallinna tehnikumi lektori K. Mikfeldt'i sulest „Tsiwiil-õigus“ — J. Zimmermanni kirjastusel. Raamat, mis esimene sarnane katse meil makswa tsiwiil-õiguse alal, on käsitamiseks ametnikkudele väga tarwilik, juba sellepärast, et seal tsiwiil-õigusteadlised oskused Eesti keeles toodud on, mis asjaajamisel kergendust ning ühtlust luua wõiksid. Politsei

ametnikud wõiwad mainitud raamatut wälja kirjutada Politseilehe talitusest. Hind 175 mrk. ühes postikuludega.

Nowembri kuul hakkas kuukiri „Maaomawalitsus“ ilmuma, Eesti maakondade liidu wäljaandel, mis igasuguseid küsimusi omawalitsuse alal käsitab.

Meie lugejatele.

„Eesti Politseileht“ sammub juba neljandasse aastasse. Möödaläinud aasta numbrite sisuga tutvunedes (mis lugejatele eelmise numbriga kaasa saadetud, peab iga erapooletu lugeja tunnistama, et aasta jooksul seal koguke tuumakaid kirjatükke ilmunud on. Muidugi ei saa seda iga üksiku numbriga kohta öelda, mis oleneb administratiiv, — eriti politsei ala kaastöölise vähesest arvust meil Eestis. Siiski on püütud kõik võimalused ära kasutada ning neid üksikuid kaasa tõmmata, niipalju kui nende waba aeg seda võimaldas. Kõigil neil püüdmistel on teatav edu olnud, sest ajakirjanduse kiitwad otsused on seks tunnistuseks. Eriti tahaks siin juures toonitada väljamaa politsei ala kutsekirjanduse otsusi ja märkusi meie lehe kohta. Nii kirjutab Saksa „Die Polizei“, et meie ajakiri täie õigusega teiste riikide selletaoliste ajakirjadega wõistelda võib. „Suomen Poliisilehti“ on 4—5 kirjatükki meie lehest tõlkena ja mõned ümbertöötatuna avaldanud meie lehe informatsiooni eriti allakriipsutades.

Uude aastasse astudes oleks toimetusel üks tõsisem palve, et politsei ala aktiivsemad tegelased rohkem lehe saatusest osawõtaksid ja peaaesjalikult lehte ka a s t ö ö g a toetaksid. Teiste riikide sellekohastes ajakirjades on palju elawamat osawõttu selles suhtes märgata, mis lehe sisu pal-

ju mitmekesisemaks ning huwitavamaks teeks. Toimetus on selle palwega mitmel korral nii mõnegi ametniku poole pööranud, — wabandatakse töörohkeusega, osalt wilumatusega kirjanduse alal. Tahaksime siiski loota, et hea tahtmise juures sellest kõigest üle saaks, ning seekordne korduwa hääle, mitte hüüdjaks hääleks kõrbe ei jääks. Lehel on küll hulgake häid kaastöölisi wäljamaal, kuid just oma jõudude kaastöö oleks meie politsei ala arenemises kaaluwa tähtsusega.

Mõnelt poolt lugejate ringkonnast on arwamisi awaldatud, et „Politseileht“ wähe politseialalisi kirjatükke toob, eriti mitmesugusi praktilisi näpunäiteid. Kuid mitmesuguste seaduste tõlgitsemised ning kirjutused omawalitsuse alalt on ühtlasi üli-tähtsad nii politseile kui ka muu ametkonnale, sest sisemise walitsemise ala kirjandus on meil wäga waene, ja see ala on politsei suurem tegewuse ala. Tulewikus tahame siiski tõsist tähelpanu ka tegewa politsei ala peale pöörata ja selleks on huwitawam kaastöö enam-wähem kindlustatud. Loodame, et meie leht endiselt sooja wastuwõtmist lugejate ringkondades, eriti aga politsei ametkonna keskel leiab, ning ärksam ametkonna osa omalt poolt kõik tegema saab, et lehe lugejate ringkond suureneks, mis lehe sisulisele arenemisele kõigiti kaasa aitaks.

Mitmesugust.

Õnnetud juhtumised Praegas 1923 a. jooksul.

1923 aastal on Tsheho-Slowaakia pealinnas, Praegas, üldiselt wähem kuritegusid toime pandud ja wäiksem arw õnnetuid juhtumisi ette tulnud kui warematel aastatel. See on seletatav osalt üldise kuriteguse wähenemisega majanduselu paranemise tagajärjel, osalt ka politsei aparadi parema ja täielikuma organiseerimisega.

Üldise tähelpanu on oma peale tõmmanud õieti kaks kuritegu: rahaministri dr. Rasin'i surmawalt haawamine ja endise Bulgaaria ministri Daskalow'i mahalaskmine.

Õnnetuid juhtumisi on olnud 1143, nendest 25, millele surm järgnes. Tulikahjusid on registreeritud 215; töö juures on surma saanud 11, uppunud 13, äkitselt surnud 160 isikut.

Enesetapmisi on olnud 202, enesetapmise katseid 129. Põhjuseks on olnud (nii palju kui neid ülepea on wõidud selgitada): 54 korral õnnetu armastus, 16 — haigus, 54 — perekondlik tüli, 15 — elutüdimus, 13 — rahaline seisukord, 11 — kartus karistuse eest, 4 — laimamine, 1 — ametist lahtilaskmine, 1 — halwa tunnistuse saamine, 1 — kaotus kaardi mängus.

Suurim osa enesetapiatest on ennast uputanud: 121 (nendest päästetud 51), ära kihwtitanud 89 (70 päästetud), maha lasknud 82 (36), poonud 60 (9), tuiksoone läbi löiganud 11 (10), aknast alla hüppanud 18 (11), rongi alla wisanud 15 (8), ära põletanud 5 (4 päästetud).

Wangimaja — kanakuuriks.

Bellport'i külas, New-York'i lähedal, on Ameerika-Ühisriikides maksew keeluseadus häid tagajärgi saawutanud. Nimelt on ühekordne wangimaja, mis seaduse jõusse astumisest saadik üle-

aruseks on saanud, hiljuti oksjoni teel maha müüdnud. Endise külawangimaja omandas üks neeger 50 dollari eest, kes kawatseb maja suurema hulga kanade ära mahutamiseks ja kasutamiseks kasutada.

Moodne kuritegijate tagaajamine.

Daani politsei inspektor Jörgensen on süsteemi üles leidnud, mille abil kõik politseiwalitsused maailmas lühendatud erinimetuste abil telegraafi ja telefoni teel daktiilskoopiliselt informatsioone wõiwad teine teisele üle anda.

Jõulukink.

New-York'is, wõttis keegi 40 a. wana rätsep, Kalman Smeil, oma elu, ennast tänawraudtee-jaamast, mis 40 meetrit tänawast kõrgemal, alla wises. Surnu riiete küljest leiti paberisedelikene järgmise sisuga: Minu elu on koeraelu. Kordnik, palun Teid, wiige see surnukeha minu naisele jõulukingiks.

Kursused wangiwahtidele.

Tsheho-Slowaakias on otsustatud kõikidele uuesti teenistusse wõetawatele wangiwahtidele teoreetilisi ja praktilisi kursusi toime panna.

Teoreetilise iseloomuga loengud saawad wangimaja ülema, wangimaja walitseja ja wangimaja arsti poolt peetud järgmiste ainetega üle: wangimajade arenemine aja jooksul, terwishoid wangimajades, ümberkäimine wangidega, teenistuse määrused jne.

Praktiliste kursuste programm on: sanitaariline abiandmine, laskeharjutused jne. Kursused algasid 1. jaanuarist s. a. ja peetakse Karhauseri wangimajas.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 2583. Raiooni ülem P. A. Küsimus. Kas on politsei kohustatud avaldusi vastu võtma ja juurdlusti toimetama asjus, mis kohtu ees lepitatud võivad saada?

Wastus. On kohustatud teadaandeid ning avaldusi vastu võtma ainult kannatawa poole soovil.

K. Küsimus. Palga, arstiabi ja muude seaduste järele jagatakse riigiasutuste koosseisud kahte liiki: ametnikkudeks ja teenijateks, ilma et selle juures oleks ära näidatud, kus lõpeb teenija aste ja algab ametniku järk.

Wene teenistuse seaduse järele loeti ametnikkudeks need, kellel oli wastaw hariduse- ehk teenistusetsensus ja selle juures ühtlasi veel wastaw teenistus ja kõrgema instantsi ülema ametisse kinnitamine. Meie asutustes sarnast vahet ei ole ette nähtud: nimetatakse ametnikkudeks kõrgema instantsi poolt määratud isikuid, kui ka neid, kes oma otsekohe ülema poolt on ametisse võetud kantselei- ja muude teenistuste peale.

Sõidurahade väljaarwamisel peab aga wahe selge olema, kes on ametnik, kes teenija.

Wastus. Alamteenijate kindlaksmääramine peab sündima riigiteenijate ametsõitude tasu seaduse („Riigi Teataja“ nr. 113 — 1921. a.) § 1 märkuse järele, mida aga senini paljudel juhtumistel nähtawasti silmas pole peetud.

„E. P.“ lugija. Küsimus. Pol. peawal. Mjand. laudk. ringkirjas nr. 33 — 29. X. 23. a. nr. 3565, asjaajamise lihtsustamise asjus p. 1 on öeldud, et isikutunnistuste maksu ei tule enam üksikult, iga maksja poolt makstawat summat läbikäiw, summade kwiit.-raamatusse sisse kanda, waid iga päew — päewa jooksul sissetulnud summa üks kord sisse kanda, milleks tarwis isikut. registr. raamatus iga päew kokkuwõtted teha. Samuti toimetada ka

hobusepasside, peatuslubade ja wäljamaalaste registreerimise summadega.

Sia tuleks juure lisada veel laskeriista lubade pealt omawalitsusasutuste heaks wõetawad summad, seal, kus laskeriista saajatelt ei nõuta mitte omawal. asutuste kwiitungi ettenäitamist, waid wõetakse politseiwalitsuses wastu ja kantakse läbikäiwate summade raamatusse.

Praeguse korra järele antakse läbikäiwate summade raamatu kwiitung maksjale, ega ole teist kwiitungiraamatut tarwis, kuna uue korra järele tuleks veel eraldi kwiitungiraamatut pidada, maksjale kwiitungi wastuandmiseks; nii oleks siis rohkem tööd ja keerulisem asjaajamine.

Arwatawasti wõiks eelnimet. summade tasumine sellega tõestatuks lugeda, et dokument isikule on kätte antud, sest tegelikult sünnibki nii, et eelnimetat. tunnistusi enne kätte ei anta, kui nõuetaw summa pole tasutud. Seega jääks nim. summade maksjale kwiitungi wastuandmine ära ja summad saaksid üks kord päewas üle kantud registreerimise raamatutest läbikäiwate summade raamatusse, millega töö kergendatud oleks.

Kuidas tuleks siin õieti mõista asjaajamise lihtsustamist ja kas tuleb laskeriista lubade pealt omawal. asutuste heaks wõetaw maks ka kõne all olewa ringkirja p. 1 hulka lugeda.

Wastus. Maksude puhul, nagu isikutunnistuste, hobusepasside, peatuslubade ning wäljamaalaste registreerimise eest 1. jaanuarist 1924. a. alates kwiitungid enam wälja ei anta, sest wäljaantud dokument on nendel tõenduseks nõuetawa maksu äramaksmise üle.

Laskeriista lubade pealt omawalitsuse asutuste heaks wõetaw maks peawalitsuse ringkirja nr. 35 — 29. X. 23. a. nr. 3565 p. 1 alla ei kuulu ja selle kohta järgneb peawalitsuse poolt eraldi korraldus.

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegelik toimetaja: K. Kogermann.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isiku-tunnistused:

- Wärwimann, Karl, w. a. Rapla wallaw. nr. 2829. (18206)
 Purmal, Grisilde, w. a. Tall. l. pol. I. jsk. nr. 13752. (18207)
 Tammik, Karl Mihkli p., w. a. Tall. l. 5 jsk. nr. 5735. (18208)
 Toolweldt, Johannes Mary p., w. a. Keila wallaw. 1920 a. (18209)
 Mänd, Liisa Gustawi t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 1684. (18210)
 Aunapuu, Madis Mihkli p., w. a. Kõo wallaw. nr. 68. (18211)
 Lunts, Jaan Kristofori p., w. a. Sinalepa wallaw. nr. 234. (18212)
 Jermann, Rosalie Jaani t., w. a. raudtee pol. I. jsk. (18213)
 Audom, Eduard Peetri p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. nr. 2739. (18214)
 Rosenblatt, Karl Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (18215)
 Rosenblatt, Juuli Augusti t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (18216)
 Paulner, Juuli Juhani t., w. a. Tall. l. pol. ülemalt nr. 6774. (18217)
 Tammerik, Arnold Karli p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 36. (18218)
 Reinberg, Aleksander Karli p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. (18219)
 Baltisport, Jüri Tõnise p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (18220)
 Steinmann, Rudolf Mihkli p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. nr. 11389. (18221)
 Orul, Heinrich Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 31. 5. 20 a. nr. 11519. (18651)
 Krüger, Aleksander Daweti p., w. a. Tall. l. pol. ülemalt 13. 2. 20 a. nr. 7401. (18652)
 Ekstein, Aliine. (18658)
 Kärner, Johannes Juhani p. (18659)
 Leesment, Otto Hendriku p., w. a. Haimre wallawal. 22. 5. 23 a. nr. 23. (18661)
 Ehrenpreis, Stella Otto t., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 10. 8. 22 a. nr. 1110. (18662)
 Waarmann, Pauline Peetri t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 11. 5. 21 a. nr. 15852. (18663)
 Ilwes, Ludmilla Aleksandri t., w. a. 27. 2. 22 a. nr. 17352. (18665)
 Morgenrot, Nikolai Hermani p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 20. 3. 20 a. (18666)
 Kuk, Mihkel Mihkli p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1919 a. nr. 8891. (18667)
 Paling, Hans Hindreku p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. (18669)
 Kiigalot, Meeri Anna t., w. a. Wihula wallawal. nr. 522. (18670)
 Lemann, Serafine Jüri t., w. a. Raasiku wallawal. 20. 12. 19 a. nr. 170. (18671)
 Janso, Alise Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. nr. 11719. (18672)
 Männik, Ernst Aleksandri p., w. a. Orajõe wallawal. 3. 9. 20 a. nr. 1352. (18674)
 Hindrimäe, Jüri Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 4. 8. 23 a. nr. 957. (18675)
 Kehtlas, Hilda, w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 28. 5. 20 a. nr. 13167. (18679)
 Luisk, Arnold, w. a. Tartu l. pol. jsk. 1920 a. nr. 19309. (18680)
 Kuusmann, Alfriede Gustawi t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1919 a. (18682)
- Kuiw, Aleksander Johani p. (18685)
 Kowkin, Milita, Andrei t. (18686)
 Olew, Kai Mihkli t. (18687)
 Transhirow, Maksim Iwani p. (18673)
 Mühlmann, Johannes Gustawi p., w. a. Tall. l. pol. I. jsk. 17. 9. 20 a. nr. 11514. (18691)
 Arras, Rein Peetri p., w. a. Erastwere wallawal. 3. 12. 19 a. nr. 68. (18822)
 Hinni, Andres Peetri p., w. a. Wana Antsla wallawal. 4. 12. 20 a. nr. 234. (18821)
 Kars, Rudolf Willemi p., w. a. Wana Antsla wallawal. 8. 12. 19 a. nr. 120. (18820)
 Warul, Artur Otti p., w. a. Walgjärwe wallawal. 2. 8. 20 a. nr. 819. (18819)
 Laakowits, Ida Johani t., w. a. Waabina wallawal. 28. 12. 20 a. nr. 726. (18818)
 Neumann, Johann Peetri p., w. a. Urwaste wallawal. 5. 12. 19 a. nr. 223. (18817)
 Saar, Samuel Andrese p., w. a. Linnamäe wallawal. 6. 4. 20 a. nr. 223. (18816)
 Mandel, Mihkel Jaani p., w. a. Walgjärwe wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 22. (13900)
 Tiimant, Gustav Peetri p., w. a. Röpina wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 174. (4317)
 Kressmann, Emma Jaani t., w. a. Röpina wallawal. 6. 2. 20 a. nr. 1493. (4318)
 Häideks, Alma Danieli t., w. a. Röpina wallawal. 12. 11. 20 a. nr. 2302. (4319)
 Raudsepp, Daniel Peetri p., w. a. Peri wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 658. (4320)
 Konts, Peeter Jaani p., w. a. Moisekatsi wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 12. (4321)
 Raudsepp, Adalbert Joosepi p., w. a. Koiola wallawal. 1920 a. nr. 746. (4322)
 Hermson, Lotti Wiido t., w. a. Meeksi wallawal. 6. 12. 19 a. nr. 324. (4323)
 Rekka, Alma Johani t., w. a. Meeksi wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 459. (4324)
 Kärtmann, Rudolf Hindreku p., w. a. Kakhwa wallawal. 15. 1. 21 a. nr. 527. (4325)
 Weismann, Salme Jaani t., w. a. Kudina wallawal. 29. 5. 22 a. nr. 1349. (11042)
 Puuts, Karl Ado p., w. t. Elistwere wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 430. (11044)
 Hanson, Amanda Mardi t., w. a. Jõgewa wallawal. 8. 12. 19 a. nr. 56. (11046)
 Mägi, Karl Hansu p., w. a. Puurmanni wallawal. 15. 4. 20 a. nr. 999. (11047)
 Alber, Karl Jüri p., w. a. Jõgewa wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 269. (11048)
 Wunk, Adeele Jakobi t., w. a. Waimastwere wallawal. 19. 1. 20 a. nr. 220. (11050)
 Sawi, Johannes Gustawi p., w. a. Jõgewa wallawal. 29. 8. 20 a. nr. 957. (15751)
 Tereping, August Jakobi p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 3. 4. 20 a. nr. 10294. (15752)
 Lilleallik, Karl Karli p., w. a. Tähtwere wallawal. 11. 5. 20 a. nr. 681. (11040)
 Sepp, Alma Aleksandri t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 3. 1. 20 a. nr. 6452. (15753)
 Poom, Jüri Jaagu p., w. a. Waimastwere wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 183. (15754)
 Marmor, Karl Jaani p., w. a. Kuremaa wallawal. 10. 12. 20 a. nr. 975. (15755)
 Raudsepp, Eliise Jakobi t., w. a. Kuremaa wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 180. (15756)
 Pahwin, Gawril Mari p., w. a. Peipsiäärs wallawal. 6. 4. 20 a. nr. 1229. (15757)
 Mosona, Helene Peetri t., w. a. Kähri wallawal. 11. 11. 22 t. nr. 390. (15758)

- Taming, Richard Peetri p., w. a. Kaarepere wallawal. 2. 10. 20 a. nr. 762. (15759)
- Reimann, Dawet Ado p., w. a. Laewa wallawal. 12. 3. 20 a. nr. 533. (15760)
- Tamm, Johannes Jaani p., w. a. Laewa wallawal. 11. 3. 21 a. nr. 662. (15761)
- Kinter, Aleksander Jüri p., w. a. Kudina wallawal. 19. 8. 20 a. nr. 447. (15762)
- Wäiso, Rudolf Mihkli p., w. a. Waimastwere wallawal. 28. 2. 21 a. nr. 222. (15763)
- Frolowa, Aleksandra. (13848)
- Gorschakow, Elisei Agafoni p., nr. 45. (13849)
- Kiisel, Willem Gustawi p., nr. 151. (13850)
- Raamat, Karl Jaani p., nr. 1294. (18301)
- Kanoschin, Iwan Iwani p., nr. 63. (18302)
- Weldemann, Marie Gustawi t., nr. 881. (18303)
- Tooming, Emilie Karli t., nr. 301. (18304)
- Liiw Johannes Andrese p., nr. 580. (18306)
- Adamson, Hugo Jaani p., w. a. Koigu wallawal. 20. 3. 20 a. nr. 174. (13988)
- Kruhmin, Karl Jüri p., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 9. 6. 21 a. nr. 9278. (13989)
- Kürbis, Liisa Jaani t., w. a. Haapsalu I. pol. jsk. 2. 1. 20 a. nr. 2515. (13990)
- Peelbaum, Woldemar, w. a. Sadama pol. jsk. nr. 274. (14932)
- Karro, Aliide w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 2980. (14933)
- Mihkelson, Lydia, w. a. Harku wallawal. nr. 1702. (14934)
- Ruuberg, Andres, nr. 236. (15932)
- Piirmann, Johannes nr. 8. (15933)
- Wiitow, Marie Johani t., w. a. Järwe wallawal. 22. 7. 19 a. nr. 1148. (15942)
- Mihkelson, Aleksander Karli p., w. a. Kihelkonna wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 544. (16550)
- Leesmann, Ellinor Johannese t., w. a. Awan-duse wallawal. 27. 6. 23 a. nr. 93. (17035)
- Kiris, Pawel Andrusse p., w. a. Kõrgesaare wallawal. 11. 3. 22 a. nr. 23. (17178)
- Wäljas, Julius Mihkli p., w. a. Emmaste wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 525. (17179)
- Hausberg, Lowiise Ado t., w. a. Emmaste wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 960. (17180)
- Kukk, Adele Miina t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 30. 8. 21 a. nr. 13377. (17543)
- Ewing, Richard Gustawi p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 15. 11. 21 a. nr. 13678. (17544)
- Welber, Martin Mardi p., w. a. Tall. I. pol. ülema poolt 12. 2. 20 a. nr. 7638. (17545)
- Lukas, Sergei Aleksandri p., w. a. Laimjala wallawal. 17. 9. 20 a. nr. 449. (17546)
- Rakk, Johann Peetri p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 16. 4. 20 a. nr. 9828. (17547)
- Finborg, Mart Hindreku p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 12. 1. 20 a. nr. 7493. (17548)
- Kuul, Salme Willemi t., w. a. Uuemõisa wallawal. 9. 9. 22 a. nr. 86. (17549)
- Hansmann, Artur Karli p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 28. 6. 22 a. (17550)
- Raskal, Bernhard Ottomari p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 6. 7. 23 a. nr. 1381/101669. (18701)
- Blauhut, Adele Tõnu t., w. a. Lõgwalla wallawal. 30. 3. 21 a. nr. 1170. (18702)
- Leebo, Madleena Mihkli t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 22. 1. 20 a. nr. 8212. (18703)
- Kingsepp, Jakob. (17623)
- Terenitsch, Dimitri, nr. 1307. (17624)
- Oja, Aliide Jüri t., w. a. Nehatu wallawal. 7. 12. 20 a. nr. 1240. (17625)
- Saar, Oskar Jaani p., w. a. Rae wallawal. 7. 9. 20 a. nr. 1958. (17626)
- Wõsu, Johannes Karli p., w. a. Rae wallawal. 9. 1. 20 a. nr. 554. (17627)
- Proomann, Ann Tõnu t., w. a. Rae wallawal. 23. 2. 20 a. nr. 1188. (17628)
- Hansmann, Jüri Jüri p., w. a. Wiimsi wallawal. 5. 6. 23 a. nr. 60. (17630)
- Koppel, Liisa Pärteli t., w. a. Nehatu wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 507. (17631)
- Orul, Jaan Tõnu p., w. a. Kuiwajõe wallawal. 2. 2. 20 a. nr. 848. (17816)
- Aron, Otto Karli p., w. a. Kaiu wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 631. (17817)
- Regen, Johanna Martini t., w. a. Kirna-Kohatu wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 978. (17818)
- Hunt, Aleksander Mardi p., w. a. Kohila wallawal. 21. 12. 22 a. nr. 20. (17820)
- Eerin, Johannes Jüri p., w. a. Kehtna wallawal. 3. 12. 19 a. nr. 94. (17825)
- Waldmann, Maia Gustawi t., w. a. Rägawere wallawal. 20. 6. 22 a. nr. 1353. (17875)
- Rammus, Leonhard Kristjani p., w. a. Küti wallawal. 27. 5. 21 a. nr. 930. (17876)
- Treier, Aleksander Johannese p., w. a. Rakwere I. pol. jsk. 27. 4. 20 a. nr. 5153. (17877)
- Paawer, Salme Gustawi t., w. a. Kunda-Malla wallawal. 2. 7. 22 a. nr. 1760. (17883)
- Welbaum, Alice Otto t., w. a. Pada wallawal. (17884)
- Jurtam, Jaan Joonase p., w. a. Kunda-Malla wallawal. 25. 8. 22 a. nr. 1789. (17885)
- Adamson, Anna Maria t. (18009)
- Lipsmann, Kai Liisu t. (18009)
- Rõõmusaar, Mart Mardi p., nr. 841. (18010)
- Kaasik, August Jüri p., nr. 810. (18012)
- Hanschmidt, Jaan Jaani p., nr. 651. (18012)
- Tääker, Marie Jüri t. (18012)
- Kõõts, Aleksander Andrei p., w. a. Pihtla wallawal. 3. 5. 21 a. nr. 878. (18051)
- Martin, Ado Jaani p., w. a. Kihelkonna wallawal. 8. 3. 20 a. nr. 1052. (18054)
- Huum, Mihkel Jaani p., Lümmada wallawal. nr. 1265. (18055)
- Truks, Tõnis Jaani p., w. a. Kihelkonna wallawal. 29. 3. 20 a. nr. 1112. (18056)
- Pihel, Juuli, w. a. Kuresaare pol. jsk. 21. 11. 19 a. nr. 510. (18061)
- Puschkin, Korneli Iwani p., nr. 145. (18310)
- Sirel, Linda Amilda, nr. 333. (18311)
- Domaschkina, Anisja Jwani t., nr. 1150. (18312)
- Lepp, August Jüri p., nr. 1129. (18313)
- Schumann, Aliide, nr. 111. (18314)
- Kelt, Gustaw, nr. 1670. (18315)
- Stoppelman, Eduard, w. a. Tall. I. pol. ü. 1920 a. nr. 34308. (18375)
- Oehren, Erich, w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 19. 2. 23 a. nr. 545. (18377)
- Miller, Rudolf Martini p., w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. (18379)
- Petrow, Aleksei, w. a. politsei peawal. passi-osak. 1920 a. (18380)
- Kandimaa, Madis, w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 1919 a. (18381)
- Kandimaa, Maria, w. a. Tall. I. pol. ülemalt nr. 2408. (18382)
- Summil, Johannes, w. a. Kurna wallawal. 1920 a. (18383)
- Kõlu, Anette, w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 1921 a. (18388)
- Remming, Aliide, w. a. Tall. I. pol. 2. jsk. 1920 a. (18389)

- Megraboowa, Aleksandra, w. a. polits. peawal. 13. 3. 23 a. nr. 144. (18390)
 Rasik, Hilda w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1919 a. nr. 8602. (18391)
 Aawik, Aleksander, w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1919 a. nr. 7605. (18392)
 Waderpass, Alfred, w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. nr. 2581. (18393)
 Knüpfer, Hans, w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1. 7. 21 a. nr. 13958. (18394)
 Endreshejuk, Sofia, w. a. Narwa l. pol. 1. jsk. 1919 a. nr. 23981. (18395)
 Midri, Ksenja, w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 3. 1. 23 a. nr. 200. (18396)
 Tatté, Karl, w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 1919 a. (18397)
 Puusepp, Alfred Hansu p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1922 a. (18398)
 Holm, Aleksander Magnuse p., w. a. Einmanni wallawal. 1920 a. nr. 771. (18399)
 Must, Jaan Maria p., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 1919 a. (18400)
 Nukk, Karl Mihkli p., w. a. Einmanni wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 343. (18601)
 Linnas, Gustaw Hendriku p., w. a. Kuksemaa wallawal. 1919 a. nr. 214. (18602)
 Kestow, Karl Reinu p., w. a. Einmanni wallawal. 17. 1. 20 a. nr. 538. (18603)
 Kõrts, Jaan Aleksandri p., w. a. Wõhmuta wallawal. 14. 9. 20 a. nr. 657. (18604)
 Roos, Jaan Kristjani p., w. a. Albu wallawal. 1919 a. nr. 823. (18605)
 Reinhold, Aleksander Karli p., w. a. Kuksemaa wallawal. 20. 5. 20 a. nr. 511. (18606)
 Martinson, Jüri Jaani p., w. a. Esna wallawal. 15. 9. 21 a. nr. 1267. (18607)
 Käsper, Eduard Jaani p., w. a. Albu wallawal. 1921 a. nr. 40. (18608)
 Past, Juuli Jaani t., w. a. Narwa l. pol. ülema poolt 16. 9. 22 a. nr. 374. (18609)
 Schilling, Elisabeth Theodori t., w. a. Kuksemaa wallawal. 14. 12. 20 a. nr. 637. (18610)
 Juns, Erna Otto t., w. a. Wõhmuta wallawal. 7. 5. 20 a. nr. 524. (18611)
 Trahw, Johann Daweti p., w. a. Wõhmuta wallawal. 2. 7. 21 a. nr. 930. (18612)
 Pukso, Mai Märdi t., w. a. Einmanni wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 380. (18613)
 Laur, August Adami p., w. a. Einmanni wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 344. (18614)
 Ormus, Luise Johani t., w. a. Einmanni wallawal. 28. 12. 19 a. nr. 240. (18615)
 Ott, Aleksander Hinnu p., w. a. Einmanni wallawal. 23. 12. 19 a. nr. 192. (18616)
 Kress, Karl Andrese p., w. a. Tõrwa alewiwal. nr. 58. (15630)
 Kiwistik, August Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (15631)
 Benkson, Johannes Jaani p., w. a. Tall. l. pol. ülevalt nr. 10527. (15632)
 Tschernow, Andrei Jaani p., w. a. Mustwee wallawal. nr. 4940. (15633)
 Kreckmann, Johannes Johannese p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 3830. (15634)
 Samm, Johannes Gustawi p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (15635)
 Waher, Aleksander Mihkli p., w. a. Kihelkonna wallawal. (15636)
 Hansen, Friedrich Jaani p., w. a. Tall. l. pol. ülevalt. (15637)
 Luutus, Ernst Jüri p., w. a. Nõmme pol. jsk. (15638)
 Kiin, Aliide Mihkli t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 7154. (15640)
 Õlle, Marie Jaani t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 7617. (15641)
 Mäeberg, Johannes Antoni p., w. a. Paliwere wallawal. (15642)
 Sistrat, Bernhard Johannese p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (15643)
 Abermann, Anna Otto t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (15644)
 Waher, Joosep Kadri p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (15645)
 Woimann, Theodor Johannese p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. (15647)
 Truu, Johannes Andrese p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. (15647)
 Sarukse (Ahlmann), Margarethe Aleksandri t., w. a. Tall. l. pol. 6. jsk. nr. 1531. (15648)
 Preeks, Mary Weneri t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 5699. (15649)
 Zirolin, Amalie Joosepi t., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (15650)
 Hagus, Ewald Gustawi p., w. a. Suuremõisa wallawal. nr. 88. (18201)
 Einthal, Aleksander, w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. nr. 1345. (18202)
 Petrowa, Ekaterina, w. a. raudtee pol. ülevalt nr. 1589. (18203)
 Kallakas, Johannes, w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. nr. 676. (18204)
 Kemper, Anton, w. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 716. (18205)
 Runin, Wladimir Iwani p., isikut. nr. 119 ja sw. wab. tunn. (18336)
 Saare, Jakob Anna p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 20. 3. 20 a. nr. 9085. (19440)
 Kuulmets, Pauline Jaani t., w. t. Raasiku wallawal. 25. 2. 22 a. nr. 947 (19441)
 Linberg, Tõnu Tõnu p., w. a. Raasiku wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 69. (19442)
 Hrenow, Gordei Iwani p., w. a. Harju maak. pol. ülevalt 9. 5. 21 a. nr. 188. (19443)
 Pähn, Juuli Liisa t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 1251. (19442)
 Kampus, Klawdia Andrei t., w. a. Walga l. pol. ülevalt 11. 12. 19 a. nr. 1462. (19442)
 Klaos, Oskar Jakobi p., w. a. Raadi wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 676. (19442)
 Lõhmus, Hugo Peetri p., w. a. Wara wallawal. 27. 12. 19 a. nr. 581. (19442)
 Kossõrkowa, Warwara, nr. 6456. (19442)
 Amptus, Johannes, nr. 160. (19442)
 Lippo, Aleksander, nr. 21. (19442)
 Ussit, Juulius, nr. 1090. (19442)
 Iwanowa, Anna, nr. 169. (19442)
 Heier, Sofie, nr. 364. (19442)
 Kohelik, Jaan, w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 3298. (19442)
 Siimon, Hilda, w. a. Woka wallawal. nr. 633. (19442)
 Länebach, Selma, w. a. Nõmme pol. jsk. nr. 1948. (19442)
 Treialt, Ernst, w. a. Sinalepa wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 449. (19442)
 Wilma, Johannes, Hindreku p., w. a. Oro wallawal. 17. 2. 20 a. nr. 484. (19442)
 Schmidt, Mihkel Mihkli p., w. a. Tarwastu wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 171. (19442)
 Nilgo, Anton Hansu p., w. a. Kuksemaa wallawal. 13. 8. 20 a. nr. 560. (19442)
 Puss, Hans Jaani p., w. a. Kuksemaa wallawal. 17. 4. 20 a. nr. 472. (19442)
 Terras, Tõnis Jüri p., w. a. Kapu wallawal. 30. 11. 22 a. nr. 316. (19442)
 Leetus, Ferdinand Peetri p., w. a. Karula wallawal. 14. 8. 20 a. nr. 1267. (19442)

- Dauid, Kristjan Kusta p., w. a. Sangaste wallawal. 7. 4. 22 a. nr. 62.
 Holts, Alma Karli t., w. a. Laanemetsa wallawal. 28. 12. 19 a. nr. 560.
 Karimõisa, Jaan, w. a. 8. 2. 20 a. nr. 536.
 Saarepuu, Semjon Ewdokimi p., w. a. Petseri wallawal. 27. 9. 20 a. nr. 81/31.
 Pumbor, Iwan Reini p., w. a. Petseri maak. pol. 1. jsk. 3. 6. 21 a.
 Barsukow, Fedor Andrei p., w. a. Petseri wallawal. 18. 9. 20 a. nr. 32/30.
 Sirenew, Mark Nikita p.
 Serkalinski, Stepan Ignati p., w. a. Irboska wallawal. nr. 8106.
 Steklow, Iwan Andrei p., w. a. Irboska wallawal. nr. 3994.
 Laane, Alwiine Karli t., w. a. Wiitina wallawal. nr. 584.
 Belajewa, Praskowja Aleksei t., w. a. Irboska wallawal. nr. 4166.
 Orehow, Aleksander Iwani p., w. a. Irboska wallawal. nr. 8092.
 Karlson, Karl Karli p., w. a. Senno wallawal. nr. 117.
 Pikalew, Tihon Iwani p., w. a. Irboska wallawal. nr. 7811.
 Moskowskii, Sergei Arhipi p., w. a. Irboska wallawal. nr. 9303.
 Plotnikow, Iwan Polikarpi p., w. a. Petseri wallawal. nr. 66/20.
 Panow, Jakob Tihoni p., w. a. Petseri wallawal. nr. 83/2.
 Monahow, Wassili Grigori p., w. a. Irboska wallawal. nr. 3236.
 Borowikow, Jefim Iwani p., w. a. Irboska wallawal. nr. 4288.
 Wilikotnoi, Wassili, w. a. Panikowitschi wallawal. nr. 4387.
 Mäesoo, Timofei, w. a. Panikowitschi wallawal. nr. 256.
 Kõiw, Wassili, w. a. Petseri wallawal. 21. 1. 21 a. nr. 121/38.
 Trschinin, Nasar, w. a. Irboska wallawal. nr. 7802.
 Hemelitski, Grigori, w. a. Irboska wallawal. nr. 9842.
 Miller, Konstantin, w. a. Irboska wallawal. nr. 4642.
 Kowanowa, Anna, w. a. Irboska wallawal. nr. 1119.
 Karson, Iwan, w. a. Irboska wallawal. nr. 2327.
 Fetka, Albert, Jüri p., w. a. Iisaku wallawal. nr. 1416.
 Petuhowa, Olga Stepani t., w. a. Wasknarwa wallawal.
 Härmann, Aleksander Jaani p., w. a. Seli wallawal. 15. 2. 19 a. nr. 1048.
 Konks, Oskar Danieli p., w. a. Walgiärwe wallawal. 29. 10. 20 a. nr. 767. (13899)
 Hiieo, Magda Jakobi t., w. a. Wõru mk. pol. 1. jsk. 16. 6. 22 a. nr. 4593. (19377)
 Birkenenthal, Hilda Wilhelmine t., w. a. Wõru 1. pol. ül. 3. 12. 19 a. nr. 2462. (19378)
 Schultz, Rudolf Eugeni p., w. a. Aleksandri wallawal. 18. 4. 20 a. nr. 957. (19379)
 Potari, Minna Karli t., w. a. Petseri 1. pol. ül. 6. 12. 19 a. nr. 272. (19380)
 Perens, Edwig Georgi t., w. a. Pärnu 1. pol. ül. 19. 12. 19 a. nr. 6332. (19445)
 Lilles, Katariina Hendriku t., w. a. Pärnu mk. pol. 1. jsk. nr. 71280/1530.
 Wisk, Marie Hansu t., w. a. Pärnu 1. pol. jsk. 8. 12. 19 a. nr. 4072.
 Kuus, Kristjan Gustawi p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1920 a. nr. 14762.
 Liiwa, Jüri Mihkli p., w. a. Pärnu 1. pol. jsk. 24. 12. 19 a. nr. 7608.
 Toomingas, Selma Jüri t., w. a. Pärnu 1. pol. jsk. 1919 a. nr. 6995.
 Rumm, Hugo Jüri p., w. a. Roela wallaw. 1920 a. nr. 695.
 Mitt, Marie Jaani t., w. a. Pärnu 1. pol. jsk. 5. 12. 19 a. nr. 2470.
 Jack, Lidia Johani t., w. a. Pärnu 1. pol. jsk. 1921 a. nr. 14316.
 Tramm, Paula Jakobi t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 23. 8. 21 a. nr. 10981.
 Paurson, Artur, w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 24. 12. 19 a. nr. 6688.
 Till, Lydia Jüri t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 3. 6. 22 a. nr. 11748.
 Kann, Marta Gustawi t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 10. 9. 21 a. nr. 11046.
 Kärrik, Eugen Hugo p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 5238.
 Kärrik, Katariina, w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 17. 12. 19 a. nr. 5462.
 Kurg, Herbert Jaani p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 22. 12. 19 a. nr. 6431.
 Pihus, Alfred Danieli p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 28. 9. 19 a. nr. 952.
 Raig, Herbert Jaani p., w. a. Tartu 1. pol. ül. 17. 1. 20 a. nr. 158.
 Peerna, Ida Jüri t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 31. 5. 20 a. nr. 8795.
 Isakowa, Ewgenia, w. a. Ropka wallaw. 31. 1. 20 a. nr. 387.
 Siilbek, August Wiido p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 28. 5. 20 a. nr. 8786.
 Sarw, Johann Abrami p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 7. 5. 20 a. nr. 10927.
 Kurrik, Eugen Jüri p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 11. 12. 19 a. nr. 3871.
 Niilender, Miili Karli t., w. a. 14. 12. 19 a. nr. 2657.
 Peterson, Erich Peetri p., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 22. 7. 20 a. nr. 9058.
 Koch, Allide Peetri t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 2. 12. 19 a. nr. 2078.
 Leemann, Linda Johannese t., w. a. Tartu 1. pol. 1. jsk. 23. 12. 19 a. nr. 6507.
 Treial, Jaan Kristiani p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 6. 10. 20 a. nr. 11820.
 Pruks, Elfriede Peetri t., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 27. 11. 19 a. nr. 786.
 Auser, Matwei Iwani p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 1. 12. 21 a. nr. 13626.
 Sokal, Ernst Jaani p., w. a. Helme wallaw. 28. 6. 21 a. nr. 824.
 Laurits, Ida Marguse t., w. a. Haaslawa wallawal. 4. 1. 20 a. nr. 298.
 Puusep, Magda Aleksandri t., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 8. 12. 20 a. nr. 12299.
 Kõrwe, Elmar Karli p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 2. 12. 21 a. nr. 13630.
 Grünberg, Karl Jaani p., w. a. Tartu 1. pol. 3. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 4046.
 Liias, Ida Peetri t., w. a. Luunja wallaw. 18. 12. 20 a. nr. 633.
 Mölder, Marie Jüri t., w. a. Kawastu wallaw. 8. 12. 19 a. nr. 273.
 Iwask, Jüri Peetri p., w. a. Wastsemõisa wallawal. 2. 8. 21 a. nr. 1756.
 Busch, Jaan Mihkli p., w. a. Sauga wallaw. 4. 10. 20 a. nr. 634.
 Lepikson, Alma Jüri t., w. a. Penuja wallaw. 29. 12. 19 a. nr. 368.

- Semiskar, Ernst Jüri p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 8. 10. 20 a. nr. 11831.
- Hindrekson, Linda Antoni t., w. a. Mäetaguse wallaw. 1919 a.
- Simonson, Adele, w. a. Paaslepa wallaw. 6. 10. 20 a. nr. 141.
- Liimann, Karl Mardi p., w. a. Piirsalu wallaw. 26. 4. 21 a. nr. 542.
- Radaja, Iwan Aleksei p., w. a. Panikowitschi wallaw. 1922 a. nr. 1133.
- Ööpik, Feodor Egori p., w. a. Panikowitschi wallaw. 1919 a. nr. 1786.
- Sawisaar, Elmar Augusti p., w. a. Wõru mk. pol. 1. jsk. 1. 4. 22 a. nr. 4514.
- Matson, Jakob Joosepi p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 5. 2. 20 a. nr. 9659.
- Beljaew, Iwan Dimitri p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 28. 7. 22 a. nr. 14345.
- Lappart, Wiido Kusta p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 25. 11. 20 a. nr. 12222.
- Sepp, Ferdinand Gustawi p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 17. 2. 20 a. nr. 9419.
- Ernits, Emilie Margarethe Gotthardi t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 1279.
- Andrusson, Julius Johani p., nr. 4860.
- Braun, Aleksander Mihkli p., nr. 266.
- Pallast, Aleksander Johani p., nr. 2380.
- Koiti, Heinrich Kustase p., nr. 546.
- Adler, Rosalie Mihkli t., nr. 19.
- Pärliin, Adolf Rudolfi p., nr. 400.
- Prussakow, Weera Egori t., nr. 3367.
- Orlowa, Marie Andrei t., w. a. Wasknarwa wallaw. 12. 12. 19 a. nr. 190.
- Ostrow, Marie Andrese t., w. a. Kilingi wallaw. 1921 a. nr. 651.
- Sarap, Grete.
- Mikalai, Aleksander Mihkli p., w. a. Pärnu l. pol. jsk. 1922 a.
- Pöder, Marie Willemi t., w. a. Pati wallaw. 11. 5. 22 a. nr. 914.
- Teearu, Karl Tooma p., w. a. Woltweti wallaw. 1920 a.
- Peet, Jakob Johani p., w. a. Kohtla wallaw. 18. 12. 19 a. nr. 610.
- Weinberg, Martin Martini p., w. a. Tõstamaa wallaw. 15. 11. 20 a. nr. 987.
- Loorents, Anna Nikolai t., w. a. Pärnu mk. pol. 1. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 5184.
- Tinkus, Jüri Kusta p., w. a. Häädemeeste wallaw. 2. 11. 20 a. nr. 398.
- Kartau, Juuli Karli t., w. a. Kilingi-Nõmme alewiwal. 9. 2. 20 a. nr. 357.
- Tohw, Meeri Mihkli t., w. a. Are wallawal. nr. 210.
- Pärn, August Jaagu p., w. a. Karksi wallaw. 12. 12. 19 a. nr. 86.
- Täks, Mari Peetri t., w. a. Karksi wallaw. 21. 5. 20 a. nr. 595.
- Waakmann, Martin Jaani p., w. a. Waiwara wallaw.
- Hänilane, Johann Andrese p., w. a. Woltweti wallaw.
- Treier, Johannes Aleksandri p., w. a. Iluka wallaw. 1919 a.
- Walgenberg, Helene Kristiani t., w. a. Jõhwi alewiwal. 1921 a. nr. 170.
- Allik, Helene Johani t., w. a. Wõlla wallaw. 4. 8. 20 a. nr. 136.
- Koul, Elise Madise t. (5389)
- Hõrimu, Johann Karli p., w. a. Wana-Antsla wallaw. 20. 1. 20 a. nr. 798. (13895)
- Kaart, Peeter, Ewa p., w. a. Wana-Antsla wallawal. 9. 1. 20 a. nr. 719. (13896)
- Traubenberg, Elisabeth Hermani t., w. a. Wäatsa wallaw. 3. 12. 20 a. nr. 718. (14494)
- Põllusaar, Irina Jüri t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 1920 a. nr. 11159. (14795)
- Tennison, Jaan Karli p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 19. 1. 20 a. nr. 11119. (14796)
- Kruuse, Gustaw Andrese p., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 1. 10. 20 a. nr. 9442. (14797)
- Rebase, Elmar Jaani p., w. a. Tall., 1. pol. 5. jsk. 23. 3. 20 a. nr. 9248. (14798)
- Jaska, Johannes Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 16. 11. 19 a. nr. 6296. (14799)
- Kana, Julie Nikolai t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 1863. (14800)
- Laas, August Hansu p., w. a. Paadremaa wallawal. 13. 5. 20 a. nr. 521. (15382)
- Baumann, Hilda Tooma t., w. a. Wihula wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 353. (15939)
- Tingas, Karl Joosepi p., nr. 1420. (15940)
- Perko, Johannes Joosepi p., nr. 1520. (15941)
- Gildemann, Madis Jaani p., w. a. Baltiski pol. jsk. 22. 11. 22 a. nr. 453. (16113)
- Rebane, Mihkel Märdi p., w. a. Päidla wallaw. 29. 12. 19 a. nr. 292. (16200)
- Jänes, Meeta Pauli t., w. a. Patküla wallaw. 29. 11. 19 a. nr. 90. (16195)
- Trööp, Karl Andrese p., w. a. Rannu wallaw. 2. 12. 19 a. nr. 206. (16196)
- Wene, Johannes Aleksandri p., w. a. Rannu wallawal. 2. 2. 19 a. nr. 207. (16197)
- Koort, Emilie Antoni t., w. a. Pajusi wallaw. 31. 12. 19 a. nr. 392. (16198)
- Koort, Aleksander Tõnise p., w. a. Meeri wallawal. 15. 7. 20 a. nr. 607. (16198)
- Kõrw, Peeter Elisabethi t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 23. 3. 20 a. nr. 10147. (16199)
- Schüts, Johann Jaani p., w. a. Luke wallaw. 12. 12. 19 a. nr. 30. (16952)
- Sari, Martin Peetri p., w. a. Suure-Kõpu wallawal. 1. 5. 20 a. nr. 932. (16348)
- Peet, Peeter Märdi p., w. a. Sürgawere wallawal. 16. 12. 19 a. (16349)
- Stockmar, Amanda Augusti t., w. a. Awanduse wallaw. 24. 12. 19 a. nr. 765. (17033)
- Alas, Johannes Nigula p., w. a. Suuremõisa wallawal. 29. 4. 21 a. nr. 70. (17181)
- Palmberg, Bernhard Johannese p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 171. (17301)
- Langer, Jadwiga Pauli t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 19. 12. 19 a. nr. 7624. (17303)
- Seer, August Mardi p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 3. 10. 21 a. nr. 13452. (17304)
- Weider, Frieda Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 17. 10. 21 a. nr. 18227. (17305)
- Prost, Pauline Mihkli t., w. a. Tähtwere wallawal. 25. 11. 21 a. nr. 861. (17306)
- Malkow, Amanda Jaani t., w. a. Aru wallaw. 7. 4. 22 a. nr. 80. (17307)
- Gross, Mihkel Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 2776. (17308)
- Rebane, Anette Andrei t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 10. 1. 21 a. nr. 16476. (17309)
- Assu, Luuka Jakobi p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 18. 12. 19 a. nr. 6861. (17310)
- Jürgenson, Ernst Adami p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 17. 2. 20 a. nr. 11763. (17311)
- Uibupuu, Julius Jakobi p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 31. 3. 20 a. nr. 12721. (17312)
- Mihkelson, Aleksander Aleksandri p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 25. 1. 23 a. nr. 329. (17313)
- Ratassepp, Rudolf Ado p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 22. 8. 21 a. nr. 16370. (17314)
- Luhth, Anna Heinrichi t., w. a. raudteede pol. ül. 23. 12. 19 a. nr. 5027. (17315)

Laurits, Eduard Jüri p., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 15. 11. 21 a. nr. 18406. (17316)
 Tiidt, Julie Widriku t., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 2. 12. 19 a. nr. 1970. (17317)
 Mein, Helmi Johani t., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 3. 1. 20 a. nr. 9450. (17318)
 Kusow, Ewdokia Johani t., w. a. Tartu l. pol. 3. isk. 20. 1. 21 a. nr. 12647. (17319)
 Pärna, Elisabet Mati t., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 1. 12. 19 a. nr. 2316. (17320)
 Pugri, Johannes Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 2. 3. 20 a. nr. 12058. (17321)
 Naelapea, Ado Tõnise p., w. a. Tartu l. pol. 3. isk. 22. 3. 20 a. nr. 10107. (17332)
 Eichenbaum, Albert-Johann Willemi p., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. nr. 18085. (17323)
 Killas, Marie Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 28. 6. 22 a. nr. 19496. (17324)
 Johanson, August Karli p., w. a. Tartu l. pol. 2. isk. 8. 1. 20 a. nr. 10508. (17325)
 Jürgenson, Minna Johani t., w. a. Tartu l. pol. 3. isk. 9. 1. 20 a. nr. 7111. (17327)
 Rubart, Johannes Mardi p., w. a. Juuru wallaw. 8. 1. 20 a. nr. 572. (17824)
 Abroi, Emilie Gustawi t., w. a. Pada wallaw. 22. 12. 19 a. nr. 831. (17879)
 Aamann, Juuli Tooma t., w. a. Tall. l. pol. 6. isk. 26. 1. 20 a. nr. 5870. (17881)
 Niggol, Leonhard Karli p., w. a. Weinjärwe wallaw. 22. 12. 19 a. nr. 36. (17882)
 Niggol, Helene Mardi t., w. a. Weinjärwe wallaw. 30. 1. 20 a. nr. 107. (17882)
 Lindeberg, Agnes nr. 35. (18318)
 Kask, Johannes Willemi p., nr. 358. (18319)
 Grinkin, Iwan, nr. 213. (18320)
 Tsarkow, Johann Peetri p., nr. 928. (18321)
 Rauk, Hans Hansu p., nr. 543. (18322)
 Holsting, Oskar, nr. 2292. (18323)
 Kjeksin, fopofit, nr. 610. (18324)
 Rischki, Iwan Iwani p., w. a. nr. 2033. (18325)
 Paschenkow, Wassa, nr. 815. (18326)
 Hindrekus, Rosalie. (18654)
 Kuuselaas, Johann, nr. 3821. (18655)
 Mänd, Rudolf, nr. 3928. (18656)
 Kolga, Jaan. (18657)
 Kolga, Anna. (18657)
 Adam, Jaan Reedo p., w. a. Karksi wallawal. 11. 5. 20 a. nr. 588. (18660)
 Mõim, Jaan Johani p., w. a. Haanja wallawal. 22. 3. 20 a. nr. 1096. (19372)
 Jürgenson, Anna Mihkli t., w. a. Aleksandri wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 360. (19373)
 Ilm, Karl Ella p., w. a. Aleksandri wallaw. 11. 3. 20 a. nr. 808. (19374)
 Hein, Jaan Peebo p., w. a. Wiitina wallaw. 16. 12. 19 a. nr. 190. (19375)
 Hein, Juula Jaani t., w. a. Wiitina wallaw. 11. 5. 20 a. nr. 739. (19376)
 Jürisson, Jaan Jaani p., w. a. Kolga wallaw. 30. 13. 19 a. nr. 621. (19444)
 Barõschnikowa, Natalia Iwani t., w. a. Wastselina wallaw. 26. 3. 20 nr. 875.
 Lepistik, Iwan Egori p., w. a. Petseri wallaw. 28. 8. 20 a. nr. 2/28.
 Tomba, Elfriede Jaani t., w. a. Panikowitschi wallawal. 1921 a. nr. 2371.
 Pluum, Prokofi Feodori p., w. a. Põtseri wallaw. 5. 1. 21 a. nr. 99/35.
 Kattajew, Sergei Wassili p., w. a. Panikowitschi wallaw. nr. 3579.
 Oinas, Aliide Wärdi t., w. a. Karula wallaw. 3. 11. 20 a. nr. 1446.

Uibo, Anna Johani t., w. a. Keeni wallaw. 10. 8. 19 a. nr. 288.
 Kertsimägi, Miina Jaani t., w. a. Tähewa wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 253.
 Ploompuu, Richard Kusta p., w. a. Tähewa wallaw. 15. 9. 20 a. nr. 588.
 Leetus, Andres Peetri p., w. a. Laatre wallaw. 15. 3. 22. a. nr. 388.
 Gantshits, Mauritz, w. a. raudtee pol. ül. nr. 8652.
 Wiemann, Karl, w. a., Narwa l. pol. ülemalt nr. 181.

Teadaanne.

Raasiku politsei jaoskonna ülem annab teada, et 24. jaanuaril 1924 a. kell 11 hommiku müüakse Anija wallas Saupalu talus enampakkumise teel Jüri Nahkuri päralt olew warandus, mis koos seisab umbes 175 puuda sooheinast ja mis hinnatud 5,250 marga peale, Nahkuri liikumata warandusemaksu sissenõudmiseks. Müüdawaid asju võib näha oksjoni päewal. Pakkumine algab hinnatud summast. Anijal, 10 jaanuaril 1924 a. Nr. 04427.

Jaoskonna ülem: **Tobias.**

Teadaanne.

Järwa maakonna politsei II jaoskonna ülem annab teada, et 24. jaanuaril 1924 a. kell 11 hommiku müüakse Orina mõisas, politsei II jaoskonna ülema kantslele juures enampakkumise teel Julius Karro päralt olew warandus, mis koos seisab ühest kummustist, ja mis hinnatud 700 marga peale, 650 marka ühes 1/10 lisa tulumaksu sissenõudmiseks.

Müüdawaid asju võib näha oksjoni päewal.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Järwa-Jaanis, 14. jaanuaril 1924. a. Nr. 3904²³

Jaoskonna ülem: **W. Teets.**

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei 3. jaoskonna ülem kuulutab sellega, et 22. jaanuaril 1924. a. kell 12 müüakse Etwas jaoskonna kantslele juures Mihkel Lepiku päralt olew tasutas, mis 100 marga peale hinnatud, enampakkumise teel otsekohe maksetawa raha eest 1923. a. liikumata waranduse maksu tasuts.

Müüdaw warandus on oksjoni päewal seal jamaš näha.

Etwas, 4. jaanuaril 1924. a. Nõ 3636^{II}

Tartu maakonna politsei

3. jaoskonna ülem **Sarap.**

Akna klaase

soowitab

Joh. Lindemann,

Tallinn, Rataskaewu t. 8.

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei 3. jaoskonna ülem kuulutab sellega, et 22. jaanuaril 1924 a. kell 12 Elwas, jaoskonna kantselei juures müüakse Johanna Pissa päralt olew

märähobune,

5000 marga peale hinnatud, enampakkumise teel otsekohe maksetawa raha eest 1923 a. liikumata waranduse ja tulumaksu tasuks.

Müüdaw warandus on oksjoni päewal sealsamas näha.

Elwas. 4. jaanuaril 1924 a. № 3599 II ja 3625 II

Tartu maakonna politsei
3. jaoskonna ülem Sarap.

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei 3. jaoskonna ülem kuulutab sellega, et 22. jaan. 1924 a. kell 12 Elwas, jaoskonna kantselei juures müüakse Ado Kirti päralt olew ruun hobune, 1000 marga peale hinnatud, enampakkumise teel otsekohe maksetawa raha eest isikmaksude tasuks.

Müüdaw warandus on oksjoni päewal sealsamas näha.

Elwas, 5. jaanuaril 1924 a. № 3113 II.

Tartu maakonna politsei
3. jaoskonna ülem Sarap.

Reedel 25. jaanuaril s. a. kell 5 õhtul peetakse ära Kuresaares, Kubermangu uulitsal nr. 1,4 teisel korral

Saaremaa Politseiametnikkude Kogu üldine koosolek.

Päewakord:

- 1) 1923 a. aruanne, 2) 1924 a. eelarwe, 3) Walimised ja 4) Läbirääkimised.

Kui tähendatud ajaks tarwiline arw liikmeid kokku ei tule, siis peetakse järgmine koosolek samal päewal sealsamas kell 7 õhtul, mis põhikirja järele kokkutulnud liikmete arwu peale waatamata otsusewõimuline on.

Juhatus.

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei 3. jaoskonna ülem kuulutab sellega, et 22. jaanuaril 1924. a. kell 12 Elwas jaoskonna kantselei juures müüakse Jaan Kotkas'e päralt olew mära hobune, 3000 marga peale hinnatud, enampakkumise teel otsekohe maksetawa raha eest, 1923. a. liikumata waranduse maksu tasuks.

Müüdaw warandus on oksjoni päewal sealsamas näha.

Elwas, 4. jaanuaril 1924 a. № 3626 II 23 a.

Tartu maakonna politsei
3. jaoskonna ülem Sarap.

«KODU»

tellimiste wastuwõtmine 1924. a. peale on awatud.

„Kodu“ on nelja aasta kestel oma ümber jõudnud koguda sedawõrd suure lugejate ja tellijate ringkonna, et tema ilmumine täiesti kindlustatud ja ta ühtlasi kõige loetawam piltidega ilustatud perekonnaleht Eestis on.

„Kodu“ ilmub korralikult kaks korda kuus hulga piltidega päewasündmustest, tegelastest, rahwaelust, uuematest leidustest jne. ning mitmekesise lugemise materjaliga.

„Kodu“ tellijad saawad ajakirja talitusest kõiki eestikeelseid raamatuid 10—20% hinnalandusega, missugune asjaolu iseäranis raamatukogudele peaks tähts olema. Kui raamatukogu, näit., aastast „Kodu“ kaudu ostab 2500 marga eest uusi raamatuid, siis saab ta nende kõrwal „Kodu“ terve aasta läbi täiesti hinnata.

„Kodu“ romaanid on igalpool tuntud ja lugupeetud. 1924. aasta 1. numbriga algawad kaks erakorraliselt põnewat romaani, ka tuuakse igas numbris senisest märksa rohkem lehekülgi, nii et romaan enam kuigi pikale ei weni ligikaudu kolme kuu jooksul lõpeb.

Hinnata kaasandena

saawad kõik „Kodu“ tellijad suure laua- ja seinakalendri, niisama ka kodumaa kunstnikkude tööde wärwilised reproduktsioonid.

Tellimise hind:

aastas (24 nrit.)	500.—
pooles	12 „ 250.—
weerand	6 „ 125.—
Üksik Nr.	Mrk. 30.—

Tellimisi wõtawad vastu kõik Wabariigi postiasutused linnas ja maal. Posti kaudu tellimine on kõige kindlam ja hõlpsam ning ei lähe lugejale kallim maksmata kui otsekohe tellides.

Üksikud nrid müügil raamatukopl., lehemüüjatel ja raudtee raamatukappides.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Lai tän. 38, tel. 18-66.